

11 Școala Năastră

Editorial

Discimus ut serviamus sau
Bucuria de a sluji

Arta pe hartă

Poezia, tresărire
sufletului

Cu bună știință

• Optica bucuriei
• Chimia bucuriei

Zoomzet

• Fir de bucurie
• Bucuria absolvirii

Trăiți frumos și în bucurie!

Cuprins

11

2023

Editorial

2 | *Discimus ut serviamus* sau
Bucuria de a sluji

Arta pe hartă

6 | Muguri de bucurie
8 | Poezia, tresărirea sufletului
12 | În căutarea bucuriei
15 | Unde se ascunde bucuria?
17 | Bucuria muzicii
20 | Urcuş în culori
22 | Bucuria de a fi copil

Cu bună știință

24 | Optica bucuriei
30 | Chimia bucuriei

Gând din comunitate

32 | Turte de bucurie
34 | Fericiților eroi

Zoomzet

37 | Bucuria disciplinei
39 | Fir de bucurie
42 | *Sunt suflet în sufletul neamului meu!*
44 | Bucuria mea
46 | Bucurie olimpică
48 | Am găsit bucuria în clasa a VIII-a
50 | Plecat-am la Cluj

54 | Dosar Bucuria absolvirii
61 | Jocul bucuriei
62 | Galerie LTSTI

Discimus ut serviamus sau **Bucuria de a sluji**

EDITORIAL

Preot prof. dr. Vasile Gavrilă

Dacă ar fi nevoie să asemăn școală cu ceva, m-aș opri la un stup de albine. Ascuns într-o grădină sau într-o livadă, un stup de albine este un univers care nu poate fi văzut și înțeles decât din interiorul lui; își are viața sa, pulsul său, regulile sale. Din exterior nu vezi decât arhitectura, iar când te apropii de el auzi un zumzet care crește în intensitate și cu cât te apropii mai mult de el vezi, ieșind și intrând, niște ființe firave, gingașe și vioaie, preocupate doar de munca lor. Rămânând la o impresie exterioară, ești tentat să crezi că înlăuntrul stupului e doar agitație, hărmălaie, poate chiar un haos general.

În interior, însă, lucrurile stau altfel: este o ordine desăvârșită; nu este loc, sau lucrare fără o ființă și un lucrător; pare un cosmos în miniatură. Este limpede că doar Cre-

atorul le ține într-o astfel de armonie, rigoare și vitalitate. În acest microcosmos, fiecare viețuitor își are rolul și rostul lui bine definit și nu are în vedere decât un singur aspect: să și împlinească menirea. Mai presus de toate, este stupul în sine, cu regina-mată și cu puii ei în centru, exact ca într-o cetate. Elementul distinctiv al stupului, însă, constă în faptul că acesta **nu** are trântori, pentru că numărul, locul și rolul lor sunt controlate de comunitatea albinelor; de aceea tot ceea ce rezultă din lucrarea lor este sublim și taumaturgic.

Așa este și Școala: situată în mijlocul cetății sau la marginea acesteia are universul ei; are și ea o regină – Educația; are puii ei – elevii, are lucrătorii și veghetorii ei – dascălii și pedagogii. Din afară auzi zumzetul și vezi exuberanța care-ți dau impresia unei lumi dezordonate, în care hărmălaia și agitația te

fac să crezi că totul este o joacă, nimic serios și în bună rânduială.

În interior realitatea este alta: fiecare își cunoaște locul și rolul; se ticluiesc cuvinte care curg ca într-un râu cu apă cristalină; științele deschid și descriu universul; muzica și arta scaldă auzul încă nedistorsionat și privirea curată a elevilor cu armonia și simfonia cosmică și cu imaginile diafane desprinse din înfățișarea Frumosului Divin.

De la pasul mlădios, dar ferm, al elevului care a trecut pragul școlii, la gingășia mâinii care strânge penelul pentru a-și așterne gândurile și trăirile pe pagini imaculate, precum ființa lor, de la rigoarea gramaticilor și a căutărilor prin arhive, sau a disecării microscopice până la sublimul cugetării teologice, elevii școlii noastre urcă din treaptă în treaptă, din devenire în devenire, purtați de grija teandrică a dascălilor lor, spre desăvârșirea propriei ființe.

Cine poate înțelege această artă a întâlnirii dintre gingășia copilăriei și noblețea pedagogiei? Răspunsul vine din îmbrățișarea caldă, din prima zi de școală, dintre dascăl și elev; din privirea în care dascălul se scaldă în ochii mari și întrebători ai discipolului, iar acesta în ochii pătrunzători și părintești ai dascălului – capabil să-i dăruiască întregul univers făcut să încapă în căușul unei palme de copil. Răspunsul se ivește prin lacrimile absolvenților, care nu s-ar mai dezbrăca de haina care le-a definit, până ieri, statutul de elevi și care n-ar mai părăsi școala care le-a fost matcă întru devenire.

Răspunsul se mai află întipărit și pe chipul dascălilor, care își privesc absolvenții cum se desprind de școală așa cum lebedele maiestruose se îndreaptă, sigure și încrezătoare, către alt țărm mai înalt.

Toți am fost elevi și toți am avut privilegiul de a avea dascăli; dar nu toți au avut privilegiul de a fi dascăli. După cuvântul Scripturii, nu toți suntem dascăli sau apostoli sau profeți; a fi dascăl înseamnă să ai vocație; mai limpede spus, ceea ce definește menirea unui adevărat învățător este bucuria de a dăruia, bucuria de a sluji, bucuria de a se jertfi.

Și bucuria este un dar care se dobândește și care se cultivă; sunt oameni care au bucuria de a trăi și sunt oameni care nu trăiesc cu bucurie. Cine nu a cunoscut bucuria de a trăi nu cred că poate avea vreo altă bucurie. Dascălul, Pedagogul sau Magistrul trăiește permanent cu bucuria ce decurge din lucrarea pe care o împlinește; se duce la întâlnirea cu discipolul plin de bucurie; el nu are voie să fie trist, pentru că el transmite ce trăiește și oferă din potirul inimii lui ceea ce a adunat, ceea ce este sau ceea ce a devenit.

După cum actorul nu descoperă spectatorilor drama vieții lui și reușește să transmită emoția necesară unei interpretări, tot așa și magistrul transmite ceea ce a acumulat, pentru că el este mesagerul unei înalte trăiri și al unei înalte învățături. După cum un preot, slujitor al Altarului, poartă pe umeri și în conștiința lui freamătul întregii lumi, pentru a-l înfățișa Tronului Sfintei Treimi – deschizându-și auzul, mintea și inima pentru

a prinde Glasul Divin, ca să-l poată împărtăși și celorlalți – la fel și dascălul se face instrument de învățatură pentru frageda făptură, frații mai mici ai Domnului.

Bucuria unei astfel de inimi și a unei astfel de slujiri nu poate fi înțeleasă de oricine; ci, doar de cei ce au gustat-o când ei înșiși ucenici fiind, copleșiți de măreția dascălilor lor, erau onorați și chiar fericiți să-și arate recunoștința cu un gest, cu un cuvânt sau doar cu un zâmbet, sau cu o privire în care se ascundea dorința unei infinite dăruiri de sine, singurul răspuns demn față de ceea ce primise ca dar necondiționat. Acum, el însuși, privit cu recunoștință de proprii ucenici, simte că a trăi înseamnă pentru el a dăruia și a se dăruia, chiar a se jertfi – jertfa de sine dă Sensul cel mare al propriei existențe chiar dacă cei pentru care se jertfește nu pot primi cum se cuvine darul jertfei.

Întrebarea pusă de Mântuitorul, Învățătorul prin excelență al întregii omeniri, ucenicilor, după spălarea picioarelor, „Înțelegeți voi ce am făcut Eu vouă?”, pentru mine, ca dascăl, și cred că aceasta este valabilă pentru orice dascăl, mai ales știind că acest gest a fost momentul pregătit pentru Jertfa de pe Cruce, mă determină să-mi spun în sine-mi, fără urmă de îndoială, că mai mare bucurie decât de a fi pe urmele Învățătorului jertfind o parte din timp, din ceea ce am și, mai ales, din ceea ce sunt nu mai poate exista!

În fiecare dintre noi, când ajungem mari, ar trebui să vedem o parte din dascălii noștri; amprenta lor o purtăm oriunde am fi

și oricine am ajunge; de aceea ori le cinstim memoria, ori îi siluim prin ceea ce facem și prin ceea ce suntem în viață. Însă cine nu și-a întipărit în universul copilăriei această bucurie nu o va mai putea face când mintea și inima i-au devenit „maculator”. Observând ceea ce se întâmplă în zilele noastre cu școala, cu dascălii și cu elevii, mă întreb: au uitat oare mai marii satelor și ai orașelor, conducătorii noștri, pentru a căror viață și bunăstare lucrăm și chiar ne rugăm noi toți, că Educația este cea mai mare, cea mai importantă și cea mai valoroasă investiție? Sau pur și simplu nu au cunoscut-o? Doresc oare să confirme dictonul *Ad augusta per angusta (La posturi înalte pe căi meschine)*?

Unii dintre noi mai credem că dascălii sunt investiți de părinții și copiii lor cu această demnitate, că nu au ales să fie dascăli pentru că nu aveau altceva de făcut cu viața lor. Dascălii ar trebui să fie la cârma societății prin cei pe care i-au pregătit, prin cei care s-au instalat în fotoliile care hotărăsc soarta semenilor lor; din păcate însă aceia s-au lepădat și de ei și de dascălii lor.

Dincolo de tragicul acestei realități, ceea ce rămâne imuabil și sublim este faptul că magistrul rămâne magistrul, chiar dacă discipolul ajunge vultur sau cârțiță.

În proiectul LTSTI – Stupul cu Dascăli și Elevi – propunem o restaurare a ceea ce numim cu toată responsabilitatea **Educație**, o restaurare a statutului Magistrului și a Ucenicului, prin legea de aur care domnește în conștiința școlii: *Discimus ut serviamus!*

Georgiana Estienne,
profesor de limba franceză

Muguri de bucurie

Din momentul în care copilul începe să vorbească în mod cursiv, își exprimă nevoia de a înțelege, repetând cu stăruință un *de ce* fondator și bucurându-se negreșit imediat ce primește răspunsul. Cum putem păstra, de-a lungul procesului

educațional și al întregii vieți, dorința vie și necondiționată de a ne construi *cu bucurie*, printr-o cunoaștere temeinică și experiențe frumoase, ancorate în perspectiva desăvârșirii?

În primii ani de școală copiii trăiesc cu entuziasm și preaplin sufletesc procesul de învățare, se bucură când au ocazia să arate, prin teste și concursuri, sau pur și simplu la întoarcerea acasă, ce au învățat și cât de bine știu. De asemenea, sunt triști când se termină anul școlar, așteaptă cu nerăbdare întâlnirile cu doamna sau domnul învățător, respectă îndrumările acestora cu atenție și mai ales cu dragoste.

Pe măsură ce cresc, tot mai mulți par că se îndepărtează pe nesimțițe de adulții care îi ghidează pe drumul cunoașterii,

dar și în constituirea unor relații echilibrate în colectivitate. Sunt grăbiți să se afirme singuri, în modul pe care îl consideră potrivit, deși nu au încă discernământul necesar pentru a alege sau a obține cele mai bune rezultate.

Atunci, bucuria de a crește sub ochii iubitori, ocrotitori și povățuitori ai părinților și profesorilor lasă uneori locul voinței seci de *creștere forțată*, sub imperiul căreia trăirile interioare își pierd parfumul și aroma, iar seva bucuriei se otrăvește cu gustul ironiei. În loc să se desprindă firesc, când vine timpul, riscă să se îndepărteze fără apel sau rămas-bun, primejduindu-și propriile roade.

Alteori, posibilitatea de trăi bucuria deprinderii bune învățături este acoperită pur și simplu de straturi de nepăsare, de autosuficiență, de goana după note sau calificative. Prezența sau absența bucuriei de a învăța, în diferite grade și nuanțe, definesc o școală, dar și un parcurs personal. Cum putem menține împreună această stare?

Copiii au nevoie să înțeleagă că pentru ei înșiși învață în primul rând: cu cât se antrenează mai mult, cu atât perspectiva lor este mai amplă, iar calitatea conexiunilor de care sunt capabili conferă acuratețe raționamentelor lor. Când începem lucrul într-o stare de bucurie, fiecare reușită contează, în sensul în care încântarea inițială este stabilizată și amplificată. De altfel, sentimentul de inutilitate practică a conținuturilor programelor școlare provine adesea dintr-o însușire superficială a

acestora, ce întreține o atitudine pernicioasă, fără să permită întrevăderea beneficiilor în ansamblul lor.

În al doilea rând, copiii au nevoie să realizeze că învățarea nu este *doar* o joacă. O atmosferă ludică este binevenită pentru captarea atenției, pentru descoperirea noilor cunoștințe, dar în niciun caz suficientă pentru fixarea acestora, de-a lungul anilor. Deși efortul de a învăța zi de zi pare să contrarieze starea de bine, dat fiind că mobilizează o bună parte din resursele personale, în fond, sporește valoarea cunoștințelor sedimentate pentru o lungă durată și este sistematic răsplătit cu mulțumirea sufletească a lucrului bine făcut.

Străduința de a reuși îi ancorează pe copii într-o bună rutină cotidiană, favorizează creșterea stimei de sine și dezvoltarea unei colectivități benefice. Dacă bucuria de a veni la școală este în primul rând aceea de a învăța împreună, relațiile și ierarhiile dintre ei se stabilesc pe o bază solidă, pozitivă. În sens contrar, dacă pasiunea pentru învățare sau pentru o anumită disciplină este privită de colegi cu condescendență – „lasă-l, este *dependent* de matematică”, „las-o, este *tocilară*” –, prietenii și afinitățile tind să se dezvolte pe criterii mai puțin fericite și întreaga clasă are de suferit.

În viața elevului, bucuria este în același timp începutul și finalitatea parcursului, cu avantajul de a fi *cuprinzătoare*. Într-o stare de bine totul pare mai ușor, iar comunicarea cu colegii, dar și cu profesorii are o calitate aparte. Din această stare împărtășim cu ceilalți, fără să ne raportăm la ei ca la niște adversari pe care să îi strivim sub greutatea propriilor cunoștințe. Pe acest fond ne manifestăm mai ușor creativitatea și devenim expansivi. Invers, lipsa bucuriei de a veni la școală transformă ziua într-o lungă penitență.

În toate itinerarele de viață există, desigur, suișuri și coborâșuri, sentimentele nu sunt monocrome și este sănătos astfel. Oricare ar fi aceste variațiuni pe o temă dată, tonalitatea afectivă de fond trebuie să fie una majoră, pentru că astfel am fost creați. Menirea profesorului este aceea de a asigura și restabili echilibrul, reducând asperitățile și îndreptând tendințele nepotrivite.

În fond, într-o societate care trăiește mai degrabă sub imperiul satisfacției imediate și al plictisului suveran, școala este un microclimat în care semințele viitorului au șansa să încolțească firesc în muguri de bucurie cotidiană și pentru roadele recunoștinței de a fi.

Poezia, tresărirea sufletului!

Cornelia Miron,
profesor de limba
și literatura română

*Bucurați-vă: de trei ori spusu-ni-s-a
Din ceruri cu putere
Ioan Alexandru*

Așezarea bucuriei – cu plenitudinea ei, cu înălțarea și cu recunoștința implicate – într-un gând cu operele acelor poeți români care sunt considerați demni de a fi cuprinși în manuale școlare, devenind astfel repere valorice pentru copiii și adolescenții noștri, este o provocare și un îndemn la analiză. Suntem tentați să credem că literatura română urmează o traiectorie a pesimismului, o deznădăduită căutare sau o prăbușire ireversibilă. Dar oare am privit creațiile din perspectiva corectă, empatizând cu frământările și cu speranțele poezilor, sau ne-am grăbit să etichetăm având ca măsură o percepție a bucuriei specifică unui neinițiat, unui neofit?

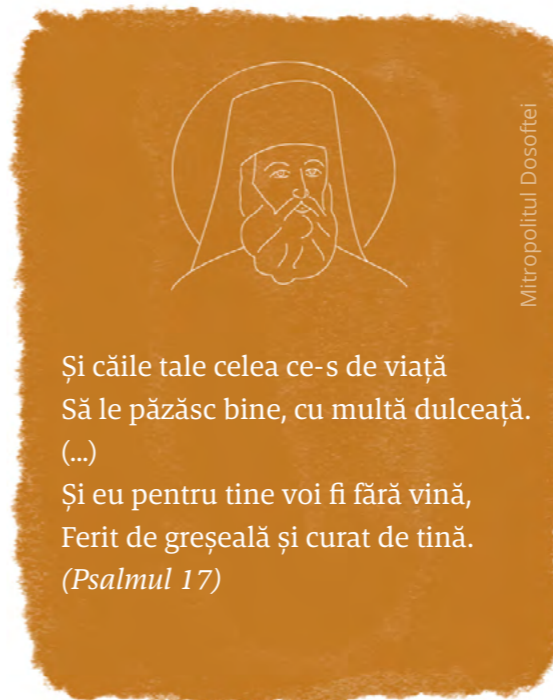
Pentru a putea discuta în profunzime despre bucurie ar trebui să stabilim o definiție a acesteia sau măcar niște trăsături generale ce caracterizează trăirea în discuție. Nu contest faptul că un astfel de demers implică subiectivitate, ba chiar îmi asum acest aspect cu conștiinciozitate. Așadar, o raportare pe care o consider în egală măsură fidelă și

îngăduitoare de libertate este aceea pe care Sfântul Vasile cel Mare o are asupra bucuriei, pe care el o consideră ca fiind *tresărirea sufletului*. Câtă iubire de viață și de frumos în această sintagmă! Dar oare poezia nu este la rândul ei materializarea, cu ajutorul unor mijloace artistice, a unui sentiment ce-și caută aripi, a unei trăiri ce se vrea împărtășită, a unei idei ce palpită, nu este și ea o tresărire a sufletului? Și dacă astfel stau lucrurile, nu am putea găsi în fiecare suflet transfigurat în versuri și sâmburele de bucurie?

Poate că nu vom afla în volumele poezilor autohtoni creații punctuale care să trateze acest aspect al trăirii – bucuria, dar, privind opera fiecăruia în ansamblul ei, vom descoperi un impuls ce declanșează acea *tresărire a sufletului*, acea redescoperire a căutării inițiale, acea perpetuă frământare devenită *modus vivendi*.

Pornind studiul de caz de la cel considerat primul poet al limbii române, Mitropolitul Dosoftei, și parcurgând psalmii din dorința de a ne apropia de un text religios în primul rând,

descoperim tandrețea unui căutător de rime și grija pentru conținut dincolo de tehnică; iar mai presus de toate acestea, transpare o bucurie de a încununa frumosul, de a adăpa sufletul cu rugăciune și cuvânt ales, de a împodobi cu fir curat textul lui David:

Mitropolitul Dosoftei

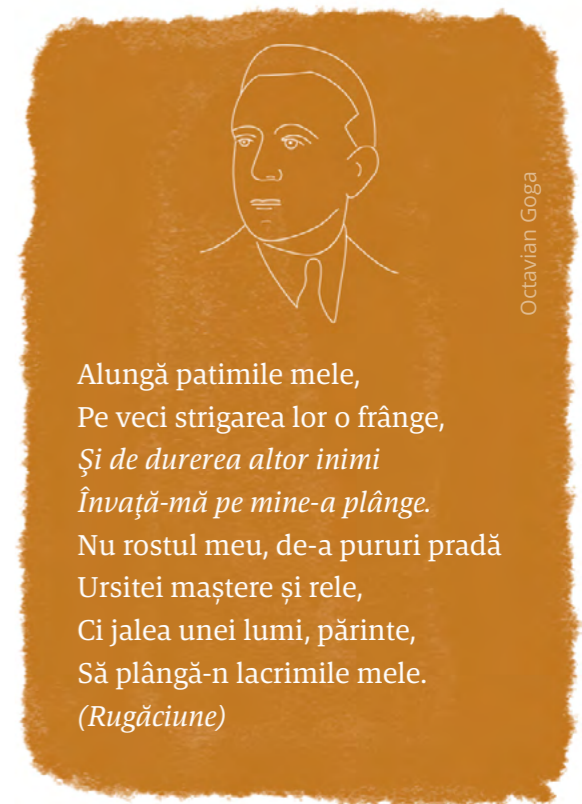
Și căile tale celea ce-s de viață
Să le păzesc bine, cu multă dulceață.
(...)
Și eu pentru tine voi fi fără vină,
Ferit de greșală și curat de tină.
(Psalmul 17)

Continuând pe cale, ajungem la Mihai Eminescu – artist reprezentativ, clasic al literaturii române – constatând că o notă dominantă a poeziilor lui este pesimismul. „Totuși este trist în lume!” afirmă el în finalul poemului *Floare albastră*, refuzându-și, parcă, șansa la iubire, conștient de superficialitatea și instabilitatea sentimentelor omenești, viziune confirmată chiar și în poemul *Luceafărul*:

„Trăind în cercul vostru strâmt/ Norocul vă petrece,/ Ci eu în lumea mea mă simt/ Nemuritor și rece.” Și totuși, în scrisorile adresate Veronicăi Micle, povestindu-i despre opera care l-a consacrat, poetul transmitea o stare de plenitudine, de înflăcărare, de bucurie: „Cred că e un gen cu totul nou acela pe care-l cultiv acum. E de-o liniște perfectă, Veronică, e senin ca amorul meu împăcat, senin ca zilele de aur ce mi le-ai dăruit.” Era oare Eminescu indecis sau ipocrit? Cred că mai degrabă a avut înțelepciunea de a găsi bucurie în nostalgia

unei iubiri ideale proiectate chiar de el, iubire pe care a știut să o vadă în imperfecțiunile realității, să o caute în tristețile vieții, să o recunoască în femeia de lângă el, să o îngăduie în gândurile și sentimentele lui din dorința de a-ți simți sufletul tresărind.

Dacă unor poeți tinderea permanentă spre un ideal le este motivație, pentru o altă categorie de creatori spiritul dreptății și asumarea rolului de voce a țaranului asuprit și frământat devine energie salvatoare. În poezia lui Octavian Goga versul mustește de revoltă, de dorință de schimbare, iar în contextul acesta dramatic singura tresărire a sufletului este declanșată de speranța de a fi glasul poporului, de a reprezenta o piesă din planul salvării, bucurie a unui posibil viitor mai luminos:

Octavian Goga

Alungă patimile mele,
Pe veci strigarea lor o frânge,
Și de durerea altor inimi
Învață-mă pe mine-a plânge.
Nu rostul meu, de-a pururi pradă
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă-n lacrimile mele.
(Rugăciune)

Pe Tudor Arghezi îl asociem cu poeziile pentru copii, care ne impresionează cu gingășia lor, cu redescoperirea și reordonarea esențialului prin estetica urâtului, dar și cu căutarea permanentă din *Psalmi*, cu dorința arzătoare de confirmare, cu nevoia omenească de a pipăi pentru a crede, asemenea unui Toma. Poetul își permite astfel un impuls rătăcitor, o abatere

sfielnică ce-i declanșează tresărirea, își îngăduie bucuria de a tăgădui, nu pentru a huli sau de dragul de a nega, ci mai degrabă din dorința de a spori căutând și căutându-se, din încercarea de fi viu și mai aproape de Adevăr tocmai datorită acestei permanente pendulări. Arghezi se bucură de viața de aici și de nădejdea vieții de apoi.

Tudor Arghezi

Călare-n șea, de-a fuga pe vânt, ca Făt-Frumos,
Am străbătut și codrii și țara-n sus și-n jos,
Dar ajungând în piscuri, de râpi încrucișate,
Să birui înălțimea văzui că nu se poate.

În strălucirea nopții, mari stelele și oarbe,
Chemându-mă-n Tărie, prăpastia mă soarbe.
Am apucat pe drumul pustiei cel mai lung,
Și tot nu pot pe nici-o potecă să te-ajung.
(Psalm)

Mult mai așezat și mai tihnit stau lucrurile în cazul lui Lucian Blaga. Acesta găsește resurse sufletești în starea de filozofare, în detașarea analitică – el descoperă bucurie în privirea universului printr-o lentilă proprie, subiectivă, revelatoare, care îi arată și alte dimensiuni ale lumii. Sufletul lui Lucian Blaga pare să tresalte la apropierea de marile profunzimi ale existenței, pe care le intuiește și le traduce în limbajul exaltării intelectualizate. Bucuria lui de a ghici și de a înțelege este contagioasă și declanșează dileme existențiale:

Lucian Blaga

Suflete, prund de păcate,
ești nimic și ești de toate.
(...)
Drumul tău nu e-n afară,
căile-s în tine însuși.
Iară cerul tău se naște
ca o lacrimă din plânsu-ți.
(Suflete, prund de păcate)

Dacă vorbim despre bucurie, inevitabil traiectoria ni se intersectează cu zborul lui Nichita Stănescu. Acesta era atât de conectat la izvorul bucuriei, încât uneori avea nevoie de atingerea extazului pentru a conștientiza sensibilitatea și autenticitatea propriei trăiri. Poetul neomodernist a înțeles pe deplin că tresărirea sufletului e congruentă cu poezia, fapt ce l-a determinat să întrețină starea de frământare, găsindu-și în aceasta resursele, inspirația, bucuria:

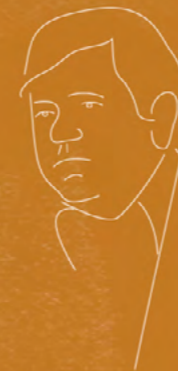

Nichita Stănescu

Du-mă, fericire, în sus, și izbește-mi
tâmpla de stele, până când
lumea mea prelungă și în nesfârșire
se face coloană sau altceva
mult mai înalt și mult mai curând.
(Ce bine că ești)

Ca o încununare, drumul pavat cu poezie ne conduce la Ioan Alexandru, poet ce se definește prin bucuria duhovnicească pură. El recunoaște suferința ca mecanism de cristalizare, de cernere, ca prilej de ascensiune prin redescoperire a legăturii cu esența vieții; de aceea, poezia sa este ca o nuntă a cărei taină se ghicește în imnul cântat, ca o bucurie cuviincioasă ce are puterea transfigurării:

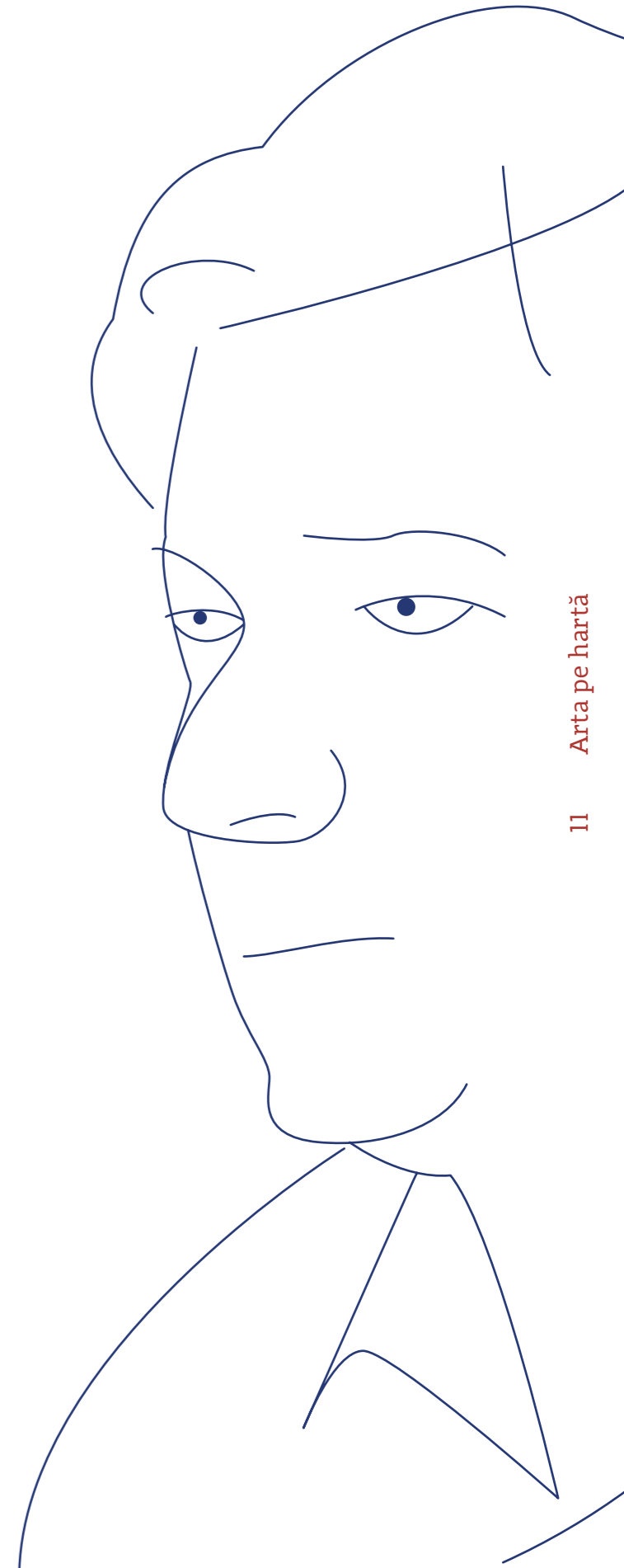
Ioan Alexandru

Pentru că Învierea ține de credință
Din duhul ei am dobândit ființă
În pânțelele maicii mele
Zvârlit am fost de dincolo de stele
De la sânul pururei Fecioare
Nu pot cădea în cosmos la-ntâmplare.
(Bucurie)

Am pornit în acest demers cu asumarea subiectivității, fără a-mi propune să idealizez figurile literare puse sub lupa bucuriei. Cercetarea aceasta în frumosul artei cuvântului, în versul dătător de tresărire sufletească este o ocazie pe lângă care nu putem trece, fiind sursă de întreită bucurie – prin căutarea către poet, prin conectarea la trăirile lui și prin înțelegerea profunzimii propriei emoții.

Vă provoc să alegeți un alt poet român, să îi răsfoiți operele, să vă împlețiți gândul cu ideile lui și sufletul cu tresăririle lui, să îl priviți, îmbrățișându-l, pentru ca apoi, îmbibați de trăire și de empatie, să îi ghiciți bucuria!

Cristinela Cârtoag,
profesor de științe sociale

În căutarea bucuriei!

De la bun început, mi se pare necesară o distincție fundamentală: aceea dintre bucuria existențială, pe care o resimțim noi înșine, ca sentiment personal, legată de evenimentele cotidiene trăite, și bucuria metafizică, absolută, a întâlnirii omului cu Dumnezeu, acea stare duhovnicească pe care o numim, în general, mistică. În forma ei cea mai pură – bucuria sinelui regăsit. Mă voi încumeta să mă opresc puțin asupra primului tip de bucurie, care, deși ne este accesibilă tuturor, mi se pare că a devenit o stare destul de rar întâlnită astăzi, chiar excepțională.

Ce este, totuși, bucuria? În *Luminile și umbrele sufletului*, Petru Creția descrie starea de bucurie ca o „putere vie a sufletului, care își trage forța din propria ei esență”. Bucuria nu este deci o stare privilegiată a ființei umane, ci este chiar natura ei proprie, spirituală. Dacă o privim ca pe o dispoziție sufletească, putem spune că există oameni apti pentru bucurie, iar aptitudinea o dă cu adevărat voiața fiecăruia dintre noi. Ea poate fi dobândită asemenea virtuților, prin efort susținut, iar nu din întâmplare. Și am văzut adesea cum acești oameni fac lumea noastră mai frumoasă, chiar și numai prin simpla lor prezență, pentru că răspândesc celor din jur acest har al bucuriei.

Pentru cei mai mulți, însă, lumea nu poate fi decât o permanentă sursă de tristețe, de suferință, de agonie. Emil Cioran afirma că „despre viață nu se poate scrie decât cu un toc înmuiat în lacrimi”. Este vorba doar despre ce alegem. Putem privi totul într-o lumină clară sau putem să vedem doar umbra sau bezna.

Chemarea interioară către lumină, către bucurie va umple golul din sufletele celor care sunt dispuși să o primească. Căci bucuria e mult mai simplă decât credem atunci când nu încercăm decât să ne complicăm inutil existența. Ne-au învățat demult înțelepții antici că bucuriile simple, lipsite de griji și emoții sunt aducătoare de fericire, sau, mai bine zis, de ataraxie. Și câtă dreptate aveau filosofii stoici impunând această teorie practică de viață, valabilă până azi. „Sufletul este unica valoare a omului.” *El îl face pe slujitor egal cu stăpânul lui*, cugeta Seneca. Dar sufletul nostru astăzi a obosit în continua sa alergare după lucruri efemere și chiar dăunătoare.

Privesc din ce în ce mai mult în jur, odată cu trecerea anilor... Am și răgazul necesar, călătorind aproape zilnic printre zeci și sute de trecători. Dar bucuria nu se întrevede pe chipurile lor. Oamenilor parcă le este teamă să se bucure sau să zâmbescă. Nu cumva să creadă ceilalți că ei sunt fericiți! Pentru că acest lucru poate stârni, ce-i drept, invidia semenilor. Cum poți să te bucuri de o floare, de un cer senin, de omul drag aflat la brațul tău? Dar „bucuria creștină este viguroasă, molipsitoare, polarizantă”, afirma Ioan Ianolide, în lucrarea *Întoarcerea la Hristos*. „Ea provine din adevăr și virtute, dar și din natură, din cunoaștere, din bine și frumos. Conștiința că ești om este prilej de bucurie. Spectacolul lumii prilejuiește bucurie... Până și în lacrimi ori într-o altă formă de tristețe creștinul gustă bucuria. Bucuria desăvârșită este comuniunea cu Dumnezeu.” Aici aflăm adevărata cauză a lumii întunecate pe care o vedem în jur: absența comuniunii

cu semenii și, deci, cu Dumnezeu. S-a pierdut simplitatea lucrurilor, a gesturilor, a trăirilor primordiale, esențiale și ne-am trezit, ca într-o poveste legendară, în acest tăvălug al propriei noastre vieți netrăite, în fond. Rutina zilnică trezește în noi absurdul existențial care face imposibilă bucuria. Sisif, prezent în fiecare dintre noi, măcar din când în când, așteaptă tăcut, uneori de-a dreptul resemnat, să-și reînvie speranța. Fără ea, e totul pierdut. Dar, în povestea mea, Sisif, personajul camusian, nu îi neagă pe zei, ci le cere iertare. Și o primește, pentru că pocăința sa este superioară gestului său de sfidare. Și astfel, fericirea sa nu mai este absurdă. Nu mai *trebuie să ni-l închipuim pe Sisif fericit*, pentru că el este fericit și nu poate să fie altfel, odată ce s-a regăsit pe sine. Bucuria lui e și a noastră și e trăire autentică, în măsura în care viața sa și-a recăpătat sensul pierdut.

Bucuria existenței înseamnă să trăim eternitatea aici și acum. Dacă am putea să facem din fiecare moment al devenirii noastre

un prilej de adâncă meditație asupra ființei... Să încercăm mai mult să fim prezenți în viețile noastre, fiindu-ne unii altora liman de înțelegere, de liniște și armonie; acesta cred că ar fi lucrul cel mai de preț de urmărit ca scop imediat și despre acest scop trebuie să-i învățăm și pe copiii noștri, pe care vrem să îi pregătim cu adevărat pentru viață. Lor trebuie să le cultivăm din plin bucuria, frumusețea uitată a lucrurilor simple, dar trainice, ca formă supremă de apărare împotriva trivialităților din jur, a meschinăriei generale, a pierderii reperelor morale și spirituale din lumea aceasta plină de provocări mai mari sau mai mici.

Sunt toate acestea lumini și umbre aflate în noi, prezențe vii ale sufletelor noastre atât de zbuciumate, ce ne înalță sau ne coboară, iar darul care naște bucuria ființei, aflată mereu în căutarea aceluia ceva mai presus de ea, să ne fie acel adevăr suprem pe care îl putem presimți ca pe o lumină tainică, mereu prezentă, infinită, cea mai atrăgătoare!

Andreea Gheorma,
învățătoare

Unde se ascunde bucuria?

Mai avem timp să ne întrebăm: Unde se ascunde bucuria? Câteodată în bancă, alteori în ghiordanul plin de cărți și caiete, puțin în bomboana pe care i-am oferit-o colegului, poate în zâmbetul pe care l-am dăruit celui întristat, în ochii mari și curioși ai unui copil, în zâmbetul sfios al unei domnișoare sau chiar în obrazii rumeni ai unui tânăr timid. În gesturi și priviri manifestate. În aerul de sărbătoare și în mireasma tainică a primăverii. Cu certitudine, într-o inimă mare și cuprinzătoare, ca deplinătate a harului.

Originea cuvântului „bucurie” este disputată și ușor neclară. În ciuda dificultății semantice, mulți cercetători cred că sursa cuvântului românesc „bucurie” a fost „bukuri” (albaneză) care înseamnă „frumusețe”. Astfel, despre cel care simte bucurie putem spune că are o apartenență la frumosul autentic. Bucuria este o stare lăuntrică care se bazează pe împlinire, echilibru și armonie. Ne putem bucura doar în Adevăr. Deci a ne bucura înseamnă a ne așeza în cadrul unui sistem autentic de valori.

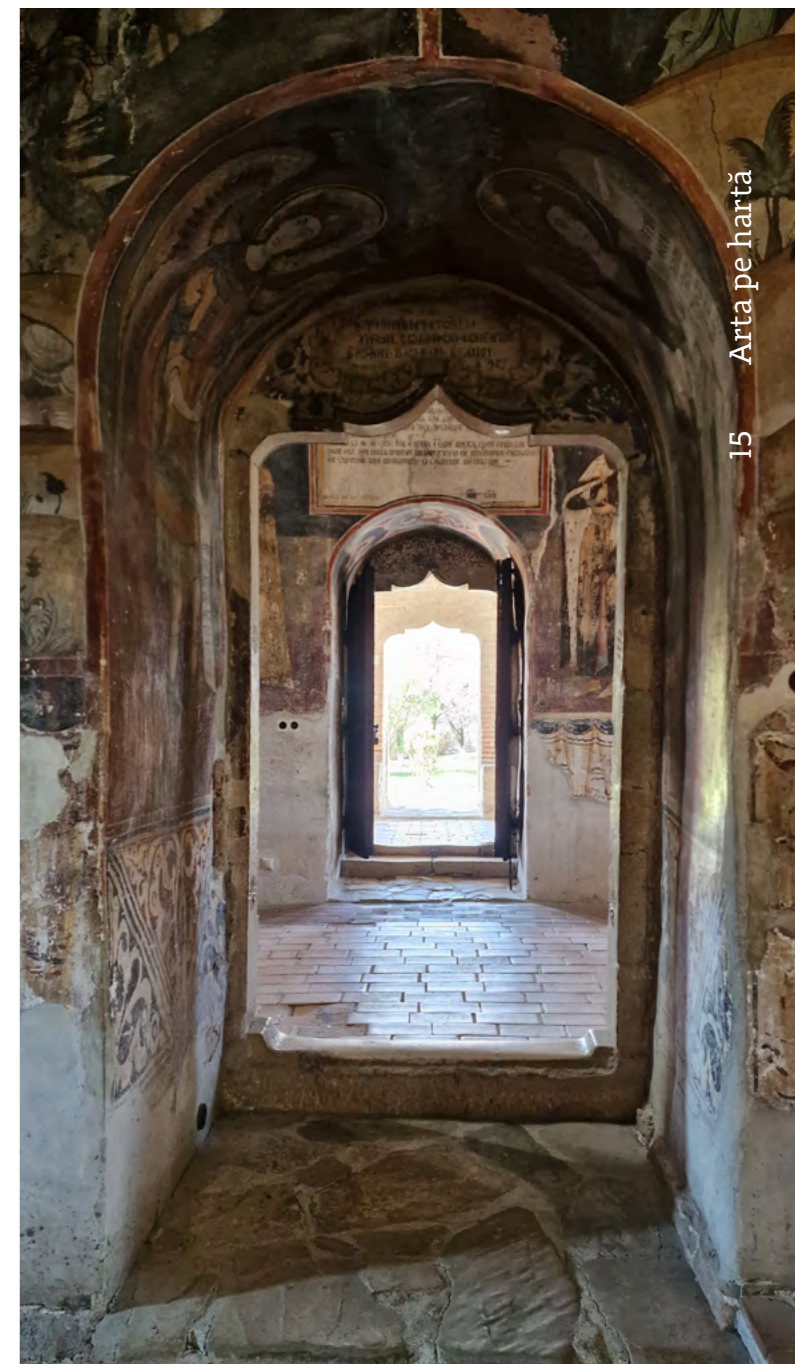
Bucuria lăuntrică vine din interior și se îndreaptă spre exterior. Starea de bucurie are la bază relația. Nu mă bucur niciodată singur. Mă bucur cu el, cu ea sau cu ei. Întâlnesc, comunic, îmbrățișez și tresalt, toate acestea în comuniune. Mă golesc de egoismul meu pentru a face loc celuiilalt în inima mea, pe care o lărgesc pentru fiecare om care îmi trece pragul. Bucuria se dăruiește, vine dintr-un suflet delicat. Când ofer timp, când mă ofer pe mine celuiilalt sau când mă dedic unui scop nobil, atunci simt că viața mea are sens, această simțire fiind urmată de un sentiment de împlinire, deci de tresăltare lăuntrică. Bucuria se coboară în adânc, caută înțelesul lucrurilor și sensuri. Primesc bucuria și în dar...de la oamenii care mă înconjoară și de la Dumnezeu care m-a creat. „În dar ați luat, în dar să dați!” Nu am dreptul să țin această stare harică închisă în lăuntru meu. Inima veselă înseninează chipul care începe să strălucească. Zâmbesc cu seninătate și primesc aceeași limpezime. E ca o oglindire, ca o icoană curată, căci în bucurie nu încap murdărie. Un cunoscut profesor din perioada interbelică spunea „vezi ce ești, nu vezi ce este”. Cu cât ești mai plin de lumină, cu atât vezi mai multă lumină în jurul tău. Cu cât ești mai plin de sens, cu atât descoperi sensuri noi în lumea care te înconjoară. Cu cât ești mai plin de frumusețe, cu atât vezi mai multă frumusețe în toți și în toate. Cu cât ești realizat lăuntric prin bucurie, cu atât poți să contribui la devenirea celorlalți.

Și totuși, care e chipul bucuriei văzut din bancă, dar de la catedră?

Bucuria are ochii mari și mânuțele pricepute, ea e dornică să obțină *piticul de deget* la care lucrează cu vigilență. Dacă i s-a încurcat ața sau nu a cusut corect, ea are răbdare și o ia de la capăt, căci aspiră spre un ideal. Tresaltă atunci când vede rezultatul muncii sale. Realizăm că avem bucuria în brațele noastre atunci când facem ceva, când construim, când ridicăm un zid. Doar în creație ne plasăm în sfera bucuriei.

Alteori, în excursiile școlare, Bucuria e curioasă și pune multe întrebări. E la kilometrul 0 și încearcă să se strecoare printre picăturile de ploaie, pe care parcă nici nu le simte pe bujorii din obrăjori. În schimb, e dornică să afle istoria locului, a clădirii, a obiectelor și a personalităților care au trecut pe acolo. Bucuria o realizăm și în cunoaștere, dacă admitem că aceasta este o stare de noblețe și superioritate spirituală.

Bucuria ne însoțește și la orele de matematică, când devenim experți în rezolvarea

problemelor. Atunci constatăm că fericirea nu vine din excluderea problemelor, ci din asumarea și soluționarea acestora. Bucuria e prezentă și la orele de limba română, când se strecoară printre versurile celor mai enigmatice poezii și printre rândurile celor mai reușite compuneri. La muzică, bucuria se ascunde după cheia sol. La orele de știință, bucuria ia loc în bancă și ascultă „noile” descoperiri ale colegilor. La educație fizică, bucuria este învăluită în disciplina sportului.

Și apoi...mai sunt acele ore în care vorbim despre subiecte cu sens, despre noi și ei. Zâmbim și râdem și glumim, ne apropiem și ne înțelegem mai bine nevoile. Bucuria se strecoară înlăuntrul meu când mă descopăr și ajung să aflu cine sunt.

Bucuria se ascunde într-un cufăr de amintiri când dau peste fotografia în care este surprinsă toată fascinația unui copil pentru căprițe – care reprezintă (aici) fișcul lumii de la sat, o lume din care am gustat prea puțin.

Bucuria e prezentă atunci când stau în bancă la prima oră a dimineții și aud un tril încântător – concertul primăverii: două vrăbiuțe aleg să se joace fix în copacul de la fereastra clasei mele.

Adaptând dictonul latinesc „Cuget, deci exist!”, putem afirma: „Mă bucur, deci exist!” Înțelegem cu adevărat bucuria doar atunci când o simțim înlăuntrul nostru. Bucuria poate vorbi cel mai bine și serios despre bucurie, așa că vă invit să plecați urechea, din când în când, la propria bucurie.

Cristian Nica,
profesor de muzică

Bucuria muzicii

*Către Domnul cu strigăte de bucurie, toți
locuitorii pământului!*

Chiușiți, strigați și cântați laude!

*Cântați Domnului cu harpa,
cu harpa și cu cântece din gură!*

*Cu trâmbițe și sunete din corn,
strigați de bucurie înaintea Împăratului,
Domnului!*

Psalmul 98

Una dintre cele mai frumoase întâlniri este cea a omului cu muzica, această minunată artă care ascunde încă multe taine. Oare este cineva pe acest pământ care să nu fi vibrat puternic la auzul unui tril înalt al ciocârliei, la susurul năvalnic al unui pârâu de munte sau la gângu-

ritul zglobiu al unui prunc? Așa este, originea muzicii se pierde în istorie. Îndrăznim să spunem că muzica a apărut odată cu omul, poate chiar mai înainte de a fi fost creată lumea văzută. Nu sunt imnurile îngerilor de preaslăvire a lui Dumnezeu o dovadă că muzica era prezentă în lumea nevăzută? Nu cunoaștem mărturii, dar presupunem că omul se ruga în grădina raiului cântând cu bucurie imnurile de laudă lui Dumnezeu, întocmai ca îngerii. Iar, apoi, imediat după cădere, s-a născut muzica tânguitoare, muzica lacrimilor, muzica sufletului sfâșiat, cumva în antiteză cu muzica bucuriei și a doxologiei.

Mă întreb ce este muzica. Putem să mergem până într-acolo încât să spunem că muzica se regăsește în toată creația. O defini-

ție poetică ar fi aceea că muzica este creația lui Dumnezeu. Muzica se regăsește peste tot în univers, unde observăm o ritmicitate de o precizie dumnezeiască. Mergând mai departe în definirea muzicii, omul fiind cununa creației divine, am putea spune că muzica se regăsește în om. Deși toată Creația Îl laudă pe Creatorul său, după cum vedem în *Psalmii* lui David, doar omul se poate exprima prin muzică în funcție de stările lui, adunând în cântec toate trăirile sale.

Ce presupune bucuria în muzică? Am descoperit muzica în primul an de liceu, când m-am îndrăgostit de această formă de exprimare a emoțiilor și sentimentelor, și pot spune că am simțit încă de atunci că voi urma această vocație a cântului, reușind, de-a lungul anilor, să-mi însușesc elemente de limbaj muzical, de stilistică și estetică muzicală, precum și o latură pedagogică, care m-a învățat să dau mai departe din bucuria pe care am dobândit-o datorită muzicii. Anii petrecuți

alături de colegii mei, în numeroase concerte, repetiții, seri de studiu muzical, chiar și la mersul cu colindul, au reprezentat tot atât răgaz și prilej de a experimenta paleta bogată de trăiri eliberate prin ghiduşa cheie sol, prin tonurile și partiturile din suita muzicii.

Dincolo de toate acestea, încununarea iubirii pentru muzică s-a prefigurat prin cântul psaltic, prin care de două decenii, dau slavă lui Dumnezeu, din strana Paraclisului Universitar „Nicolae-Ghica”. Acolo am învățat că atunci când slujești strana, muzica devine rugăciune. Muzica se transformă în pocăință, se schimbă în tresăltare sufletească, se îmbracă în iubire care transcende granițele lumii materiale, înfrățindu-se, îngemănându-se cu corurile îngerești cântând: „Osana, osana, bine este cuvântat...”. „Nu te lăsa vrăjit de armonia sunetelor scoase de instrumente și de voci omenești, ci caută să descoperi efectul acestora asupra sufletului său, cu alte cuvinte, care este spiritul lor. Dacă acea muzică îți aduce

în suflet o stare de liniște, de înțelepciune, de sfințenie, ascult-o, nutrește-ți sufletul cu ea. Iar dacă prin ea îți pătrund în suflet patimi, nu o mai asculta, ține-te deoparte de trupul și de spiritul acelei muzici”, scria un părinte al Bisericii Ortodoxe, Sfântul Ioan de Kronstadt. Din această perspectivă, muzica, ca orice altă formă de artă, presupune, la rândul ei, un discernământ, o înțelegere dreaptă a „etosului” muzical. „Ce ascultăm?”, „Cum ascultăm?”, „Cum ne ajută?” sunt doar câteva dintre întrebările pe care un pedagog al muzicii încearcă să le pună în valoare prin actul educațional. Sunt și întrebările care mă însoțesc ori de câte ori intru la clasă, în Școala unde, în mod minunat, pauzele noastre, ale elevilor și profesorilor depotrivă, se măsoară în notele *Anotimpurilor* lui Vivaldi!

Încerc, zi de zi, să-i determin pe copii să mai picure un strop de dragoste pentru vasta cultură muzicală autentică, să ajungă să-și ex-

prime emoțiile și prin muzică, să interrelaționeze cu ceea ce ascultă, distingând astfel frumosul de kitsch și muzica de zgomot! De aceea, eu și elevii am încercat împreună să descoperim bucuria în muzică și să vedem frumusețea din ea. Știm cu toții că nu toată muzica exprimă bucurie. Dar, ne este oare de folos să cultivăm urâtul, tristețea și alte stări negative?

Și sunt momente când, alături de elevii de la LTSTI, mi-aș dori, uneori, să putem să eternizăm acele minute de bucurie pură, colindând, cântând la Biserică, la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, sau participând la serbări felurite, cu tot atât de felurite melodii. Iar atunci bucuria noastră urcă, urcă, urcă spre înaltul cerului, acolo unde își are obârșia Frumosul Absolut!

Toate acestea mă fac să concluzionez simplu: muzica este bucurie! Bucurați-vă și cântați, „Cântați Dumnezeului nostru, cântați; cântați Împăratului nostru, cântați...!”

Maria Bălan,
profesor de arte

Ureuş în culori

Doresc mult să vă pun la suflet faptul că oricine poate face lucruri frumoase, artistice, dacă are dorință, puțină îndemânare și bucurie de a experimenta. Fiți deschiși să vă reevaluați procesul artistic și să nu rămâneți convinși că nu puteți sau nu știți, raportându-vă la trecute încercări poate atunci nereușite.

Arta, pe lângă talent și exercițiu, necesită, așa cum voi repeta în nenumărate rânduri, emoție. Noi suntem în continuă schimbare, firesc progres, expuși permanent la noi și înnoite stări. Acest cumul continuu de experiențe (pozitive și negative) ne servește ca bun început pe drumul artistic. Început ce nu se află în timp sau spațiu (la orele de arte, spre exemplu), ci în nevoia, dorința, curiozitatea, intenția de a încerca, de a așterne în plan fizic o emoție.

Acest început bun pe drumul artelor îl putem experimenta oricât de des, fiind o oglindă dinamică a propriei personalități.

Îndemn 1

Să te bucuri de procesul artistic, adică fiecare abordare este o călătorie care ne permite să accesăm posibile idei, viitoare lucrări care ne rămân mărturie a stării inițiale...

Îndemn 2

Să manifesti curiozitate și entuziasm față de provocările lucrării artistice. Sămânța din care iese o lucrare trebuie să răsară din suflet și din minte, apoi din mâna care să transmită în culoare, lut, creion. Bucuria de a lucra și a crea sau lipsa acesteia transpare, indiferent dacă ne dorim sau nu să apară în lucrarea finală.

Îndemn 3

Să nu lași greșelile să copleșească bucuria procesului creativ; nu există greșeală în artă – putem să le folosim ca pe niște trepte; cu cât așternem mai multe în urma/în fața noastră, cu atât putem urca mai sus; atunci când măzgălim ceva pe hârtie (nu este neapărat ceva de mototolit și aruncat la gunoi), putem oricând să reorganizăm cu sens, să căutăm forme și echilibru compozițional în cele mai neintenționate măzgălituri. Orice greșeală este o lecție și un pas înainte.

Îndemn 4

Nu există artă fără emoție; pentru un artist morișca/motorul creației se pune în mișcare atunci când o emoție intensă se suprapune cu un gând-imagie; în lipsa acestui moment, lucrările obținute reprezintă ceva sec, lipsit de viață, impersonal.

Îndemn 5

Simplitatea în artă poate să fie un girant al calității/frumuseții; nu tot ce este simplu este ușor de redat, iar atunci când alegem să facem o lucrare simplă ne asumăm să lucrăm cu resurse limitate care necesită multă exactitate și experiență; orice stângăcie va dezechilibra imaginea, va căpăta o mai mare greutate dacă nu avem și alte elemente care să distragă atenția. **În acest context, simplitatea exprimă: stăpânire de sine, claritatea ideii, echilibru.**

Îndemn 6

Să înveți mereu de la cei din jur, ignorând bariera vârstei sau a exercițiului avut. Inspirația poate să vină de oriunde. Atelierele premergătoare târgurilor organizate la școală au menirea de a aduna pe cei dornici de lucrul împreună, indiferent de clasă/vârstă. Acest tip de adunare servește pentru a ne provoca unii pe alții, pentru a învăța, pentru a face schimb de idei și de deprinderi.

Pentru mine sunt momente-cheie, absolut necesare ca dinamică în emulația orelor de artă. **Bucuria lucrului împreună transcende momentul atelierului și ajunge la inima celor care achiziționează obiectele.**

Bucuria de a fi copil

Este cât se poate de ispititor să împodobesc această temă a bucuriei cu frumoasele ghirlande verbale, cu o avalanșă de fraze. Aș putea, de asemenea, să descriu efortul părinților și al tuturor acelor care au contribuit în vederea făuririi unei personalități: a mea. Aș dori să transmit faptul că viața însăși este legată de felul în care eu încă trăiesc bucuria de a fi copil.

Și totuși, îmi pun întrebarea: cine sunt? Sau cine am devenit? Sunt un copil printre copii; un copil care trăiește bucuria clipei, entuziasmul momentului și taina simplității. Nu în sensul de imaturitate, imobilitate, stază spirituală, ci în sensul de bogăție lăuntrică, speranță, curiozitate, inocență, ca o muzică de necuprins. A mă coborî la nivelul copiilor, a mă face mică precum ei înseamnă, pentru mine, posibilitatea de evoluție și progres, de mers înainte spre descoperirea de sine și a

celorlalți. Înainte de a fi „mare”, trebuie să fiu „mică”. Cu cât sunt mai „mică”, cu atât am posibilitatea să fiu mai „mare”.

Trăind încă bucuria de a fi copil, profesor fiind, de fapt reînvăț de la elevi *nevinovăția* și acest lucru mă aduce la acel stadiu de uimire, de interogație, de stare harică necesară oricărui început, oricărei căutări. Căci copilăria nu mă trage înapoi, ci mă duce înainte, mă urcă spre înălțime. Ceea ce contează nu este finalul, ceea ce am ajuns acum, la maturitate: soție, mamă, profesor, psiholog, ci începerea a ceea ce a urmat copilăriei. Ceea ce s-a întâmplat după aceea. Ceea ce aș fi putut fi și poate nu am fost. Căci, pentru mine, copilăria aceasta înseamnă: privilegiul și bucuria de a o lua de la capăt.

Deprind în mine însămi copilăria de la propriii mei elevi. De la ei învăț să recunosc setea și să caut „apa”, de la ei învăț bucuria

Alexandra Gavrilă,
profesor de psihologie

clipei; bucuria, fică a dragostei, a bunătații și a dăruirii. *Să mă bucur pur și simplu*, cum ar spune Pollyanna.

Și totuși, de unde poate izvorî bucuria, dacă nu din suflet, dacă nu din întoarcerea noastră la noi înșine, la stadiul la care suntem chemați de către Hristos: acela de a fi copii? Bunătatea, sinceritatea, simplitatea și natura-leța – toate se nasc dintr-un suflet de copil, dintr-un suflet cald și inocent care vede binele în tot ceea ce îl înconjoară.

Cum se bucură inima unui copil? Pur și simplu. Sincer și autentic. Se minunează. Totul este nou, totul este viu. Trăiește și se bucură că trăiește. În inima lui nu încap răutatea, căci ea, inima, este plină de Lumină. Acest sentiment de mulțumire vie, de împlinire sufletească, ca o lumină binefăcătoare, are loc ca într-un alt timp și într-un alt spațiu adus de Dumnezeu, aici și acum.

Bucuria de a fi copil este trăire deplină și abundentă, este cântec interior luminat. Ea

este, poate, singura care ne aduce pace, liniște și armonie sufletească, adică împăcarea cu lumea și cu sine însuși.

Rămâi singur în dragostea ta pentru alții, rămâi al tău, nu alerger după împlinirile triste ale trufiei. Așa vei fi liber, vei fi al tău, vei fi și al oamenilor. Nu-ți pierde ființa în lanțuri de care nu ai nevoie, nu-ți nărui sufletul după lucruri ce poartă în inima lor duhul morții. În cetate poți rămâne în urmă; în casa înțelepciunii și a virtuții fii cel dintâi. Ernest Bernea

Gândurile curate, faptele neîntinate se nasc și trebuie să se nască din izvoarele cele mai curate ale interiorului nostru.

Vă îndemn să rămâneți curajoși în simplitatea și natura-leța voastră și să nu încercați să vă schimbați de dragul oamenilor pentru a fi slăviți de ei, iar astfel, cu lumina voastră veți aduce bucurie și în sufletele celorlalți!

Optica bucuriei sau despre ochiul curat ca pridvor al omului luminos

Preot Adrian Sima,
profesor de fizică

Minunat fruct al omului este acesta! El însuși, ochiul, are arhitectura unei biserici, cu pupila ca un vitraliu prin care lumina, pătrunzând, proiectează pe retină imaginile lumii ca pe niște icoane pe un perete viu, cu pleoapă ca o dveră, care atunci când se închide, tăinuiește, dincolo de ea, misterul gândului și al rugăciunii, și cu lumina care îl străbate ca vibrația unei muzici, ce psalmodiază formele lumii în acorduri de culori, tonuri și sclipiri.

Toate cele cinci simțuri ale omului, ca tainice pridvoare ce străjuiesc inima acestuia ca pe un altar, au slujit dorinței sale de cunoaștere și l-au pus în relație cu lumea din afara lui. Înzestrându-și aceste simțuri cu minunate instrumente, el călătorește spre sensurile lucrurilor, străbătând evidențele. Simțurile astronomului, ale fizicianului, ale chimistului, ale biologului și ale oricărui om însetat de cunoaștere au fost înzestrate în ultimele secole cu diferite instrumente ce au adus detaliile din ce în ce mai

aproape. De la ametoarele distanțe cosmice până la dansul cuantic și misterios al particulelor elementare, telescoapele, microscopul și acceleratoarele de particule, corelate cu cele mai năstrușnice limbaje matematice au oferit omului noi priveliști. Științele toate, în ciuda tuturor credințelor, nu tratează evidențele, ci încearcă să le depășească, făcând din acestea indicii spre descoperirea misterului îngropat în formă. Omul de știință, așezat în turnul cetății, își trage propriile clopote ca un credincios pentru că simte atracția a ceea ce încă nu

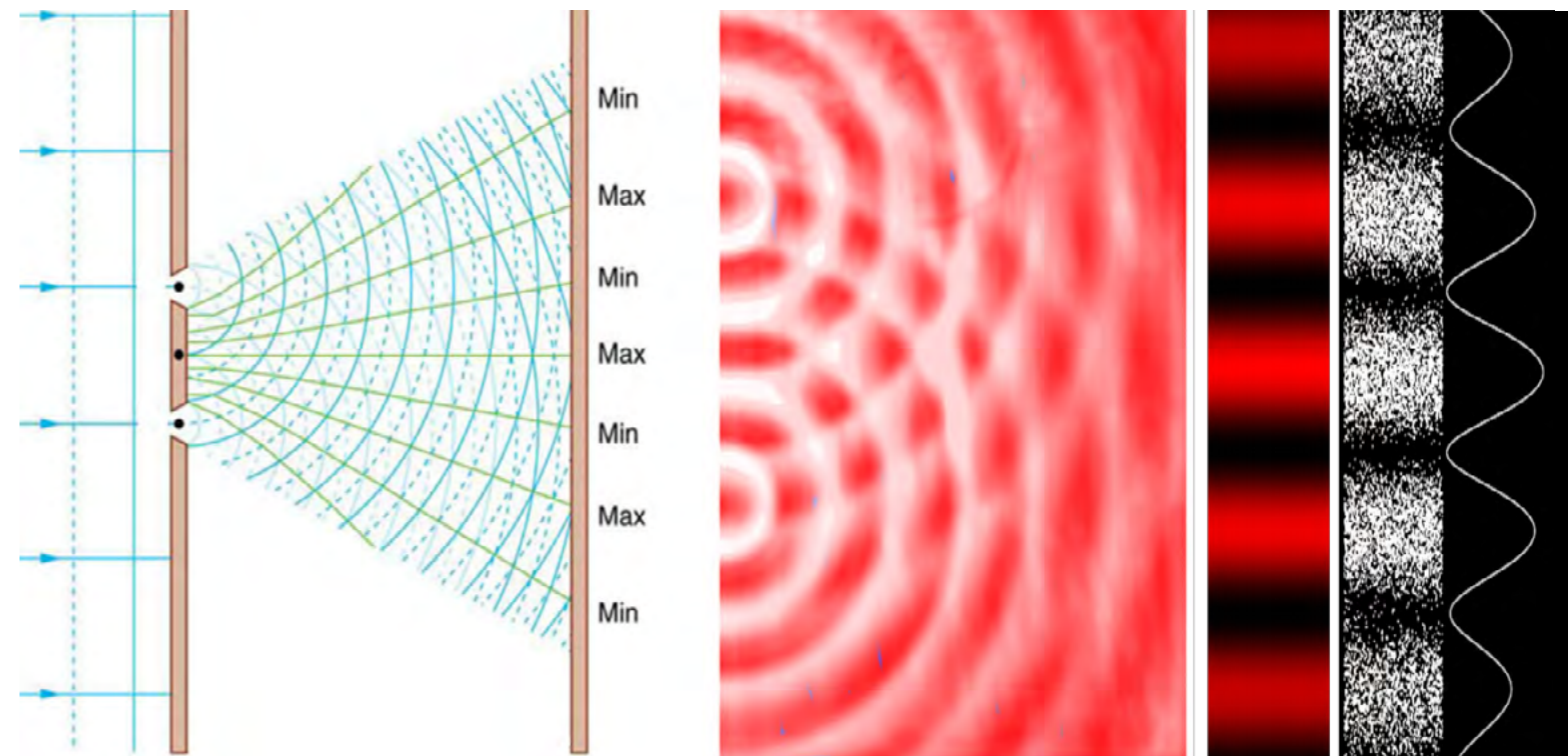
a văzut și nu a pipăit și crede într-o altă realitate decât cea din fața propriilor ochi. Altfel, nu s-ar afla în căutarea acestei realități mânat de atâta credință. Întreaga știință bună este ca o predanie păstrată peste generații, care mărturisește parcă un singur adevăr: **omul, și parcă doar el, este fascinat de tot ceea ce există, de existență însăși.** Și în toate raționamentele sale din ce în ce mai rafinate se află prezent acel *dincolo* care-l atrage tot mai mult spre tainele creației. El pătrunde în lume ca într-un templu și orice pas spre taina nevăzutului altar îi aduce bucurie.

Și doar el, dintre toate ființele, zămislește mirarea în fața tainei.

Și, dintre toate semnalele fizice cu care omul își desenează propria imagine a cosmosului, lumina este firul care împletește cel mai mult pânza acestei imagini și totodată este cea care-l adâncește și mai mult în mister. Ea, lumina, este această fereastră care-i

învăluie omului Cosmosul într-o coajă subțire de culoare și ascunde taina în cuceritoarele ei evidente. Umbrele și sclipirile ei pun în privirea lui doar suprafețele și lasă misterioasele adâncuri ale lumii spre a fi găsite altfel, prin osteneți și nevoiță.

Preocupările privind natura luminii se apropie prin vechime de cele despre mișcare și timp. Conceptele și legile opticii geometrice erau cunoscute și aplicate încă din antichitate. Heron din Alexandria construiește conceptul de rază de lumină. Datorită vitezei acesteia, pe care Aristotel o vedea de nemăsurat, lumina, considera Heron, se propagă în linie dreaptă la fel cum traiectoria unui corp cu viteza foarte mare tinde spre aceeași traiectorie. Așadar, linia dreaptă care constituie drumul cel mai scurt dintre două puncte stă la baza formulării *legii reflexiei*. Heron spunea: „Așa cum

Schema experimentului Young cu fantă dublă: dintr-un front de undă plan se obțin două fronturi de undă sferice coerente care generează o figură de interferență pe un ecran. Aceeași figură este generată atât de un fascicul luminos, cât și de un fascicul de electroni. Interferența, alternarea de franje luminoase și întunecate, este un fenomen caracteristic undelor și este un mister pentru fizicieni cum și particulele în ansamblul lor au un comportament ondulatoriu.

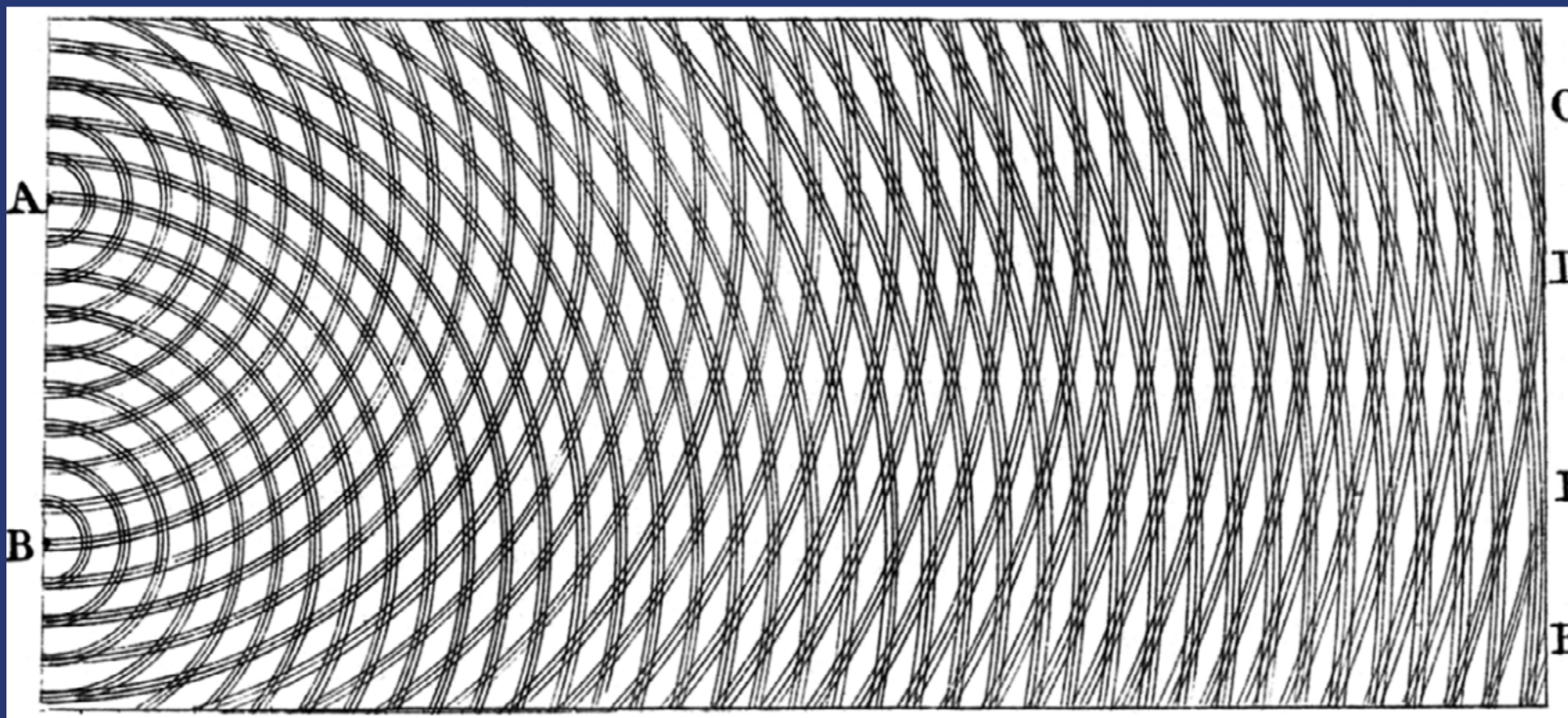
corpurile ricoșează conform cu o anumită simetrie atunci când se lovesc de o suprafață, tot așa și în cazul propagării luminii unghiul de incidență este egal cu unghiul de reflexie.”

Pierre de Fermat formulează mai târziu, în secolul al XVII-lea, *principiul timpului minim* conform căruia lumina se propagă între două puncte, ce pot aparține unor medii diferite, nu pe cel mai scurt drum geometric, ci pe drumul pe care timpul de propagare este cel mai mic. În ceea ce privește refracția și legile ei, tot în secolul al XVII-lea, la mult timp după ce Ptolemeu efectuase cercetări asupra raporturilor constante între unghiul de incidență și cel de refracție pentru diferite medii, Snelius și Descartes introduc noțiunea de indice de refracție definit pe baza unor raporturi trigonometrice între sinusurile acestor unghiuri. Toată această arhitectură stabilă a opticii geometrice moderne se fundamentează pe solidele cunoștințe de geometrie ale grecilor, sintetizate în *Elementele* lui Euclid.

Dualismul conceptual undă-corpusul privind natura luminii, atât de actual în preocupările fizicienilor moderni, își are de asemenea germenele în teoriile antice privitoare la lumină. Încă din secolul al V-lea î. Hr., Empedocle sugera o structură continuă a luminii care se propagă în *eluvii* provenite de la obiectele incandescente, iar atomiștii consacrați ai Antichității, Leucip, Democrit și Epicur, alături acestei viziuni proto-ondulatorii a lui Empedocle pe cea corpusculară, afirmând că lumina este constituită dintr-un jet de particule denumite *eudoli*, ce pot avea, pe lângă mișcarea de translație și una de vibrație. Aceste particule luminoase anticipează *fotonii*, cuantele de radiație electromagnetică, ce vor sta la baza mecanicii cuantice.

Mai târziu, spre sfârșitul *Renașterii* până

în perioada Revoluției industriale, noțiunea de *eter*, care constituie pentru fizicienii de astăzi un subiect destul de controversat, a preocupat mințile matematicienilor, ale fizicienilor și chiar ale filosofilor. Eterul la Descartes era identificat cu însuși spațiul prin care lumina se propagă. Newton, cunoscut pentru fundamentarea primului model coerent al mecanicii, prin formularea principiilor și prin descoperirea legii atracției universale, întreprinde de asemenea ample și importante cercetări în

Desenul lui Thomas Young ce prezintă interferența generată de două unde coerente prezentată Societății Regale în 1803. Cele două surse-fantă sunt poziționate în punctele A și B, iar diferite faze ale interferenței sunt figurate prin punctele C, D, E și F.

optică. Elaborează nenumărate experimente, concepe un telescop reflector care îi poartă numele și, deși adeptul teoriei corpusculare a luminii, susținea și el la începutul secolului al XVIII-lea existența eterului necesar atât pentru *teoria emisionistă* (corpusculară), cât și pentru a fundamenta *teoria ondulatorie*, al cărei adept și promotor era unul din cei mai mari adversari ai săi, olandezul Christian Huygens.

Teoria ondulatorie revine și mai mult în atenția fizicienilor atunci când, în 1801, britanicul Thomas Young propune Societății Regale faimosul său experiment cu fantă dublă. Figura de interferență obținută prin divizarea unui front de undă și prin suprapunerea celor două

unde coerente pe un ecran a constituit o dovadă izbitoră în favoarea teoriei ondulatorii.

Dar continuitatea și simetria teoriei ondulatorii va fi întreruptă când un secol mai târziu, în 1900, Max Planck, introduce *teoria cunatelor* ca soluție în explicarea *radiației corpului negru* prin care postulează faptul că energia nu este divizibilă la infinit, nu este continuă, ci este constituită din valori mici pe care le-a numit *lichtquante* (cunate de lumină).

Acesta a fost începutul uneia dintre cele

mai misterioase și mai greu de înțeles teorii din fizică, *mecanica cuantică*. Întregul complex de postulate, legi și ecuații la care și-au adus aportul cunoștinții primei jumătăți a secolului al XX-lea își merită numele de teorie pentru că stă la baza funcționării tuturor dispozitivelor tehnologice ce susțin civilizația actuală, dar cu toate acestea este foarte puțin înțeleasă. Poate pentru că, odată cu dezvoltările tehnicii, ale surselor de radiații, ale detectorilor, omul de știință a simțit să studieze mai îndeaproape *taina care-l face să vadă*, iar acest lucru a făcut ca ipostazele în care era pusă/studiată lumina să fie din ce în ce mai neobișnuite. Einstein

explică fenomenul fotoelectric împrumutând teoria cunatelor a lui Planck și reamintind practic de modelul corpuscular propus de Newton cu două secole în urmă; Niels Bohr își propune modelul său atomic cuantificând stările energetice ale atomului și postulând că orbitele electronilor sunt la distanțe bine definite de nucleu, astfel încât momentul lor unghiular să fie un multiplu natural al constantei lui Planck reduse; Luis de Broglie își propune dualismul undă-corpusul în care postulează că orice particulă are o lungime de undă asoci-

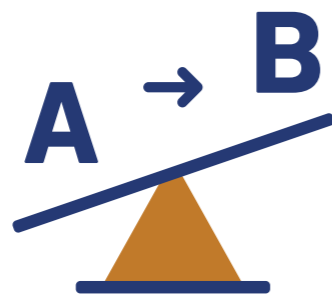
ată invers proporțională cu impulsul, iar Erwin Schrodinger prin vestita sa funcție de undă afirmă că poziția electronilor în jurul nucleului nu doar că nu este cunoscută, ci nu este determinată până în momentul măsurării ei.

Toate aceste teorii au răspuns provocărilor de moment, dar nu au făcut decât să adâncească și mai mult modul în care materia se comportă la scară cuantică.

Dar experimentul care a uimit poate în cea mai mare măsură oamenii de știință, adâncind și mai mult prăpastia dintre logică și percepție, a fost cel propus în anul 1961 de Claus Jonsson. Acesta reface practic experimentul lui

Thomas Young cu fantă dublă, dar în locul unei unde de lumină folosește electroni, drept corpusculi. La trecerea electronilor prin fanta dublă se va forma pe un ecran fotosensibil din spatele fantei aceeași figură de franje de interferență generată de data aceasta nu de o distribuție periodică de intensitate dată de interferența celor două unde gemene în cazul luminii, ci de densitatea punctelor luminoase în care electronii au impresionat ecranul detector. Putem înțelege cum o undă formată pe suprafața apei care trece prin două fante ale unui obstacol va produce dincolo de acesta, la o anumită distanță, o figură de interferență,

adică o anumită structură staționară a valurilor, dar nu putem înțelege cum un sportiv de tir care trage cu pușca din spatele unui zid prevăzut cu două fante, fără a-și modifica poziția, va produce dincolo de zid, pe o eventuală țintă aceeași figură de interferență generată de densitatea găurilor produse de gloanțe.

Misterul se adâncește și mai mult pentru că în momentul în care o fantă este acoperită imaginea din spatele ei este o zonă cu densitatea de impact ce urmărește linia fantei deschise și figura de interferență dispăre. Electronul și glonțul se comportă ca și cum ar trec simultan prin ambele fante. Iar când ambele fante sunt deschise și se plasează un detector spatele lor, din nou figura de interferență dispăre și densitățile de impact urmăresc profilul fantelor.

Dualitatea impusă de teoriile privind deslușirea *tainei luminii*, uimirea ce răsare din uimitoarea scenografie experimentală, doar în condițiile perspectivei oferite de dubla fantă, și modul în care particula își ascunde misterul atunci când este măsurată l-au făcut pe Richard Feynman să descrie acest comportament ca „un fenomen imposibil [...] de explicat în manieră clasică și care încheie în el esența mecanicii cuantice. În realitate, conține însuși misterul [mecanicii cuantice]”.

Pe tot acest parcurs al istoriei concepțiilor și teoriilor științifice poate singură, *lumina*, l-a fascinat în cea mai mare măsură pe om. Iar în cazul ei am văzut că bucuria științei, a cunoașterii se naște din tensiunea ce se așază între evidență și taină. Începutul acestui drum își are sămânța în aparențele cuceritoare, în suprafețele lumii ce-și varsă imediatele culori în simțuri și, deși le adapă cu frumusețe, le încarcă și cu acea curiozitate ce mută pasul înainte. Însă atunci când se apropie și mai mult de adevăr, constată că ia parte la nașterea unui postulat ce-i stăpânește întreaga ființă și-l urmărește în toată această călătorie: *taina se adâncește și lumea însăși pare să fie construită*

spre a-l ademeni către această taină.

Pe parcursul acestui drum al unei nevoițe ce-l ține tot mai captiv, micile bucurii ale descoperirilor îl însoțesc și-l îndeamnă să înainteze. Arhitectura lumii este așadar aceeași cu a unei biserici. Și însuși omul, pentru

a înțelege lumea și pentru a se integra corect în ea, este clădit asemenea. Așa cum templul, de la ușă până la altar, este construit spre a-l adânci pe rugător în taina părtășiei cu Cel ce Este, creația însăși își are propriile pridvoare în ceea ce pentru omul de știință constituie *mulțimea datelor experimentale*. Ingredientele acestui faimos experiment amintesc de arhitectura unui templu în care încercarea omului de a intra în *tainele lumii*, prin deslușirea *tainei luminii*, îl afundă și mai mult în mister. Ochii, ca două fante ce văd lumina lumii în minunatele ei interferențe, lasă dincolo de ei entitățile corpusculare ale împărtășirii. Persoana – ca un corpuscul ce poartă în ea lumina – nu-și poate desluși taina în singurătate, ci capătă sens în comuniune. Iar peste toate, viziunea completă nu este oferită decât atunci când ceilalți doi ochi ai omului sunt deschiși simultan, cel al simțurilor și cel al inimii. Precum o strălucitoare catapeteasmă, lumina ce scaldă privirea lor și care îl umple pe om de adevărata cunoaștere nu este aceasta a banalelor evidente, ci este *lumina tainei*.

În lumina acestei arhitecturi, dacă lângă ochiul ce vede undele electromagnetice ale creației se deschide și cel ce vede *rațiunile lucrurilor și Lumina Lumii*, atunci inima omului se transformă în altarul în care interferența cu divinul devine transfiguratoare.

Ea, bucuria, cu aripile crescute în interior, este un tainic murmur al inimii ce își are începutul în ochiul curat. Doar învăluit de lumina bucuriei, ochiul, această arenă a luptelor cu întunericul, devine pridvorul ce curăță lumina lumii de umbre și o transformă în icoană. Deschis spre taină ca o fântână de apă vie devine izvorul unei luminoase optici a bucuriei – acest minunat copac plăsmuit cu rădăcinile înfipte în pridvorul lumii și cu fructele în altarul ei.

Chimia bucuriei

*Pe cel ce se bucură în Domnul,
niciun necaz nu-l va scoate din bucuria lui.
Sfântul Ioan Gură de Aur*

Ana Chira,
profesor de chimie

Noblețea unui om poate fi relevată mai ales prin simplitatea și delicatetea cu care culege bucuriile care i se oferă. Există bucurii intense și bucurii ușoare, bucurii simple și bucurii complexe, bucurii mai mari și bucurii trecătoare. Toate ne bucură și ne dau acea stare de bine mult dorită. Această stare de bucurie ne aduce treptat la acel echilibru interior, la pacea după care mulți dintre noi tânjim. Este un sentiment atât de puternic încât transformă interiorul inimii, creându-se o unitate fundamentală între minte și inimă, care te înalță sufletește, și îți dorești să rămâi în această stare de bucurie

cât mai mult. Omul este zidit pentru bucurie, pentru viața raiului, pe care a pierdut-o prin cădere.

Dar cum dobândim această stare înălțătoare, atât de adâncă, încât niciun fel de necazuri din afară să nu o poată tulbura? Cum ajungem la acea bucurie amplă de fundal, care ne umple întreaga viață, nu doar câteva momente din ea?

Această bucurie se așază în inimă sub înrâurirea credinței vii, a iubirii fierbinți și a nădejzii tari. Cea mai importantă bucurie este de a te bucura de o altă bucurie, de bucuria celuilalt. Această disponibilitate de a te bucura

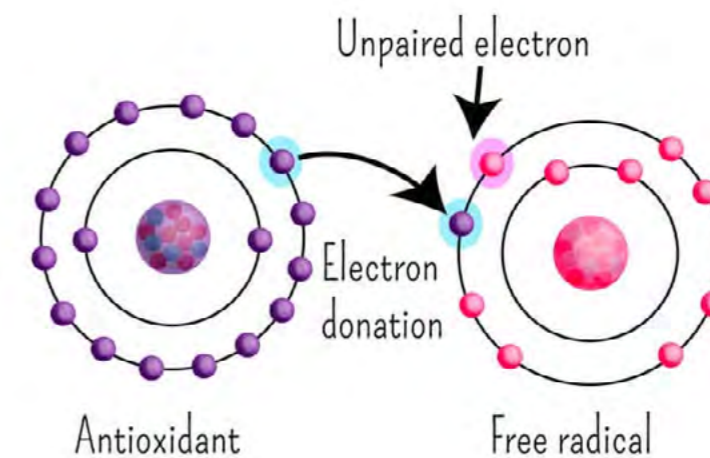
de bucuria celuilalt, poate chiar a unui necunoscut, este cea mai pură formă de emoție. Aici este bucuria dăruitorului, a celui care face anumite lucruri, necondiționat, pentru ceilalți, poate printr-o formă de trăire, de dăruire sau chiar de jertfă, accentuând puterea conexiunii și a legăturii dintre oameni. Marele filosof și eseist român Constantin Noica spunea: „**Materia constă în atomi care, normal, sunt neutri. Un atom se încarcă pozitiv dacă pierde electroni și negativ dacă îi capătă. Eroarea de denumire (pozitiv-negativ) spune totuși ceva: trebuie să pierzi ceva, ca să fii în pozitivul tău.**” Astfel, toată viața noastră se învârtă în jurul conceptului de „a oferi”. Orice gest mic făcut din suflet îmbogățește în primul rând pe cel ce oferă, iar, mai apoi, alinaiază inimile celorlalți.

La fel se întâmplă în lumea microparticulelor care alcătuiesc cunoașterea macroscopică. Pentru ca un compus să poată dona o particulă, trebuie să existe un acceptor care să aibă capacitatea de a primi acea particulă. Astfel, prin cedarea particulei, donorul se transformă în forma sa conjugată, acceptoare de particulă, iar acceptorul, prin primirea particulei, trece în forma sa conjugată, donoare de particulă. Echilibrul chimic global se stabilește între donori și acceptori sub forma de particule de schimb. La nivel fundamental, viața, formată din materie, se datorează configurației electronilor aflați pe orbită în jurul nucleului. Atomii devin stabili atunci când primesc sau

pierd un electron și devin ioni, completând învelișul de valență, stabilizându-se din punct de vedere energetic, generând în acest mod legături chimice.

Peste tot (în aer, în corpul uman, în materiale etc.) există o serie de compuși instabili și, deci, foarte reactivi, numiți radicali liberi, care degradează sau distrug moleculele din jur. Din fericire, există antioxidanți – compuși chimici –, care cedează ușor electronii și împiedică astfel oxidarea substanțelor de către aceste specii chimice reactive – radicalii liberi.

Noi, oamenii, nu putem ocoli momentele de greutate, tristețe sau suferință apărute uneori în viața noastră și, ceea ce face diferența, este cât de singuri rămânem în acele momente. Prin urmare, relațiile bune și însoțirea pe care o putem oferi aproapelui sunt elemente-cheie care facilitează conectarea la ceilalți, împlinindu-ne viețile. Și, astfel, orice mică bucurie, dacă este o bucurie autentică, creează un orizont de amplificare a bucuriilor simple și o trăire interioară generatoare de stări de bine cu mari niveluri de energie. Această ridicare a omului din starea lui egoistă, de nepăsare se poate realiza doar renunțând la eul propriu, pentru că bucuria cea mai înaltă vine din jertfă. Iar omul, când se jertfește, se înru-dește cu Hristos, pentru că numai prin dragostea pentru celălalt putem ajunge la adevărata desăvârșire, la o maturizare spirituală și la modelarea vieții noastre pe *Temeiul Bucuriei*.

Turte de bucurie

Andrei Tache,
arhitect și designer grafic

Călătorilor spre patria mult dorită
doresc să le împărtășesc astăzi
o rețetă ușoară pentru *turte de
bucurie*. Și socotesc că și eu sunt vrednic de
crezare, ca unul ce-a gustat din multe turte
amare.

Înainte de toate, mă asigur că am
câmara mereu plină, ca, atunci când
plămădesc, să pot salva orice situație. Plină
este cu cărțile Noului Testament, Psalmi, câte
ceva din scrierile Sfinților Părinți, dar și
unele idei de la contemporani.
Să începem!

Orice lucru bun am
pregăti, și mai ales turte de
bucurie, ele se gătește în
inimă. De aceea, primul
lucru după ce ne-am
asigurat că e plină
câmara este pregătirea
inimii astfel:

Inima de om
se ia și se frământă
cu grijă. Inima e
împărțită în patru
părți. Secretul este că
se frământă separat
partea de jos și partea de
sus a inimii. Partea de jos
conține griji (și multe gânduri)
și poftă (sau multe planuri). Aceasta
se frământă mereu spre jos, ca din ea să
se scurgă tot ce-l leagă pe om de pământ.
Trebuie apăsat și insistat până devine ușoară
și liberă! Un pic poate să rămână din ele, dar
scopul este să facem loc Domnului. Să avem
râvnă, dar nu ambiție. Acest pas poate dura

mult, însă merită cu prisosință, căci inima
omului reverberează în vecinicie. Inima tânără
puțin are de frământat, dar să n-o neglijăm,
căci curățenia se menține.

Partea de sus a inimii se frământă în
sus. În ea locuiesc pofta de viață și vocația
omului. Ele trebuie ridicate spre Dumnezeu.
Dacă cineva frământă până ies lucrurile
acestea dintr-însa, să aibă grijă că e greșit
și nu iese aluatul. Ele trebuie aduse înapoi
la locul lor. Atenție la frământat, să nu se

amestece cele de jos cu cele de sus.

Vocația este talant, iar talantul
se înduhovnicește și se aduce
Stăpânului. Am zis că vocația
omului e voia Domnului. Și
dacă e așa într-adevăr,
atunci plinirea ei e un
fel plăcut la gust de
a intra în voia Lui. Și
bucurie, și duhovnicie.

În timp ce inima se
tot frământă, vin deasupra
ingredientele cele mai
dulci din lume. Firește, din
ce altceva să gătești turte de
bucurie? Tava inimii se unge
cu voia lui Dumnezeu, ca tot ce
se pune în ea să se facă bine, să nu
se lipească de rău și să fie bun la gust.

**Cu Dumnezeu toate sunt bune, iar fără
Dumnezeu ies amare. Iar a treia cale nu
este!**

Vă propun un blat din trei ingrediente
creștinești esențiale, din câmara cu bunătăți
duhovnicești. Încep să amestec niște sărăcie
de bunăvoie. **Mare lucru este omului să**

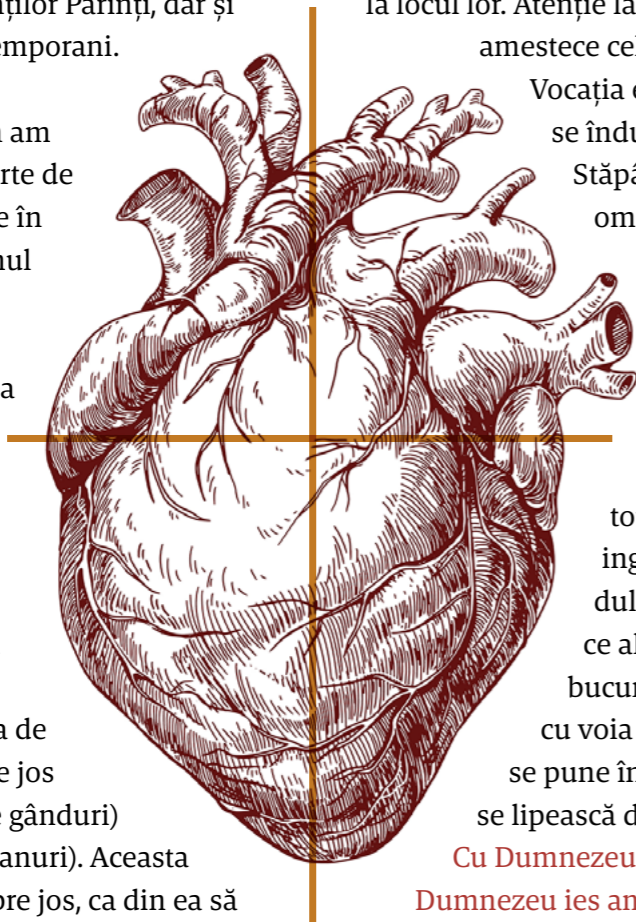
trăiască și cu mult și cu puțin². Chivernisirea
puținului ține inima atentă și rugătoare, iar
bogăția dăruită dobândește raiul. În general
orice renunțare făcută cu inimă bună, pentru
Domnul, îndulcește.³ Apoi se adaugă fecioria,
în oricare dintre formele legiuite. Zice, însă,
Apostolul că **înfrânarea face rețeta mai ușoară**⁴.
Poate în alt rând mai multe despre felurile ei.
Fiecare se socotește, ce fel de turte isprăvește⁵,
iar la final, peste cele două, se pune ascultarea.
**În tot locul și în tot chipul, pe cât reușim să
odihnim pe ceilalți, pe-atâta crește bucuria**⁶. O
misiune împlinită – o turtă dulce mult dorită.
Ascultarea este pârgă de făină sfântă care
dospește duhovnicește, iar la adăpostul ei se
prepară așa o frumusețe de rugăciune, de iese
prin tavanul bucătăriei inimii!

Iar rugăciunea este crema. Odihnă
și salvare din toată emoția *gătitudinii*. E
ingredientul minune care echilibrează toată
nepriceperea și neputința omenească. Se
pune după măsura fiecăruia, dar neapărat cu
perseverență, în toată vremea gastronomiei
inimii. Nu fără îndrumarea bucătarului-șef
rânduit de Dumnezeu – preotul. Eu pun și

puțină muzică psaltică peste zi, ca un fond de
rugă, dar aceasta e o problemă de gust. Celor
mai bogați în cea mai scumpă dintre resurse
(evident – timpul) le mai vând un secret. Sau
două. **Dumnezeiasca Liturghie de fiecare
zi adaugă har peste har**.⁷ Și bucurie peste
bucurie, căci fiecare zi devine sărbătoare. Între
două și șapte zile pe săptămână e loc pentru
toată lumea⁸. Iar a doua taină astfel sună:
pravila e temelie zilei. Turte cu cremă, vă
întrebați? Sigur, că doar sunt metafizice.

**Ultimul pas. Toate se încing și se curăță
în cuptorul suferinței și al încercărilor**¹⁰.
Atenție! Cu cât inima e mai bine frământată,
cu atât temperatura cuptorului poate să scadă,
iar aceasta este în mâna lui Dumnezeu. Am
pregătit cât de bine am știut. Apoi Domnul
plinește, iar noi nu ne temem, căci știe
Domnul inima omului și nu le va lăsa să se
ardă, ci bucurie de turte aburinde, râvnite în
tot cartierul, au să iasă!

Testați, gustați, îmbunătățiți rețeta și
anunțați-mă și pe mine! **Bucurați-vă pururea
întru Domnul. Și iarăși zic: Bucurați-vă**.¹¹

Theodora Petrache,
ASCOR București

Fericiților eroi

„**P**resărați pe-alor morminte,
ale laurilor foi/ Spre a fi mai
dulce somnul, fericiților
eroi...”

De-a lungul vremurilor acestei lumi, sub
teama amenințărilor și a necunoscutului, mul-
ți s-au supus tăcut, dar mulți au fost și aceia
care nu și-au plecat capul și nu și-au îngenun-
cheat sufletul. În inima acestora au ars doruri
nemărginite, nădejdi de necuprins, credința în
libertatea zilei de mâine.

Aceștia au fost și sunt eroii noștri: oa-
menii, asemenea nouă, care și-au jertfit bucu-
ria, tinerețea și însăși viața ca noi să le avem

astăzi pe toate. Dar, oare, suntem noi vrednici
de sacrificiul și darurile lor mucenicești? Din-
colo de cărți, de articole, de cântece și come-
morări, le purtăm amintirea vie în conștiința
noastră? Le cinștim jertfa prin fiecare gest al
nostru, prin fiecare faptă săvârșită? Le arătăm
dragostea noastră prin adevărata iubire pentru
Hristos și pentru țară?

Îmi este teamă că răspunsul la aceste
întrebări, ce-mi împresoară deseori mintea,
este „nu”. Nu le arătăm dragostea noastră
întru totul, însă acesta nu este un motiv de
deznădejde care să ne împingă la renunțare
și resemnare, ci este un îndemn la luptă, așa

cum poetul Radu Gyr spunea în versurile sale:
„Înfrânt nu ești atunci când sângeri,/ Nici ochii
când în lacrimi ți-s./ Adevăratele înfrângeri/
Sunt renunțările la vis”. Este un îndemn spre
a porni la o luptă cu noi înșine, spre a duce o
bătălie cu propriul nostru suflet, cu propria
viață, ai cărei pași să-i îndreptăm
pe calea pe care Hristos a
parcurs-o și, mai apoi, eroii
neamului nostru.

Astfel, tinerii veacului
prezent, noi, membri ai Asoci-
ației Studenților Creștini Orto-
docși Români și elevi ai Liceu-
lui Teoretic „Sfinții Trei
Ierarhi”, am hotărât să
punem început acestei
bătălii în a douăzeci și
cincea zi a lunii mai,
anul mântuirii 2023,
de praznicul Înălțării
Domnului. Alături de
comunitatea Bisericii
Sfântul Nicolae-Ghica,
am participat la slujba
Sfintei Liturghii, iar după să-
vârșirea slujbei am pornit cu
toții, preoți, studenți, elevi și
părinți, spre Crucea Eroilor din
Piața Universității, adusă cu

sacrificiu și curaj în anii '90 de prima genera-
ție ASCOR București. Ajunși acolo, într-un loc
încărcat de istorie, de evenimentele Revoluției
din '89, ne-am desprins de zgomotul infernal
al mașinilor ce treceau letargice pe lângă noi și,
împreună cu preoții slujitori, am cântat slujba
de pomenire pentru mântuirea
sufletelor eroilor neamului ro-
mânesc.

Din curtea bisericii a por-
nit fiecare pe drumul său, ne-am
îndreptat către casele noastre,
împrăștiindu-ne în lumea haotică
a orașului. Sufletele noas-
tre, însă, erau încă împre-
ună, în același loc unde
se odihneau cu smerenie
crucile. Simțeau că ele nu
mai aparțin acestei lumi
superficiale, că lupta
lor a început și că sunt
datoare să o conducă
spre izbândă, să urmeze
modelul de viață al
Bisericii lui Hristos și să fie
pregătite neîncetat pentru sacri-
ficiu și curaj, asemenea eroilor:
„Ridicați pe piramida nemuririi,
faima lor/ Scris în cărțile de aur,
cântecul nemuritor...”

Bucuria

Când bucuria mă cuprinde
Văd viața mai frumoasă,
Iar eu sunt mai cuminte
Și marea mai albastră.

Mintea toată se deschide
Și se umple de-armonie,
Frățiorul mă surprinde
Aducându-mi bucurie!

Carol Vladu, clasa a II-a

EDITORIAL

Daniil Iftime,
clasa a XII-a

Bucuria disciplinei

Mă pot considera bucuros și împlinit în acest final de an. Sunt mulțumit nu doar de reușitele mele, dar și de starea bună pe care o am în acest moment. Cu siguranță că și atmosfera acestui loc îngăduitor, natural culturii și credinței, educației și tradiției, al Liceului de care, iată, mă despart, a contribuit mult. Efortul individual și disciplina asiduă au contat mult, dar nu decisiv. Am crescut, am sporit, avându-i alături pe colegi și mai ales pe domnii profesori.

Vă propun în primul rând o pleiadă de modele culturale alături de care, într-o manieră profundă, m-am bucurat să fiu cât mai aproape, în cei patru ani de liceu. Numai îndrumați de mari spirite noi putem să ne descoperim și să ne formăm mințile. La începutul primului an de liceu eram nesigur și nu știam precis în ce domeniu o să mă specializez, însă prin lecțiile într-adevăr cruciale pe care le-am învățat, parcurgând lecturi bogate și încântătoare, am înțeles într-un final care îmi este menirea. Aceste modele culturale pe care le voi prezenta în umătorele rânduri sintetizează toate lecțiile pe care le-am deprins în liceu.

Fac parte dintre tinerii care s-au hrănit cu mitul perfecțiunii enciclopedice, realizat odinioară exemplar de generația lui Mircea Eliade, Constantin Noica sau Nae Ionescu. De la Mircea Eliade am învățat că o vocație se împlinește, crește ca o casă, are o arhitectură invizibilă la început, îți vrăjește

mintea, dar nu e de ajuns acest foc al pasiunii. Munca asiduă face real acest edificiu, cu forme splendide, cu un conținut frumos. O disciplină sau o etică a muncii, ține nu numai de statutul unui cărturar, dar ea e marca omului care crește prin meșteșugul său, ca un lucrător, ca un inginer, ca un medic, care își folosește harul la locul lui mereu. Ca țăranul, care știa că în fiecare zi trebuie să fie la marginea ogorului, gata de muncă, ca să răzbată prin vremi. Talentul sau moștenirea de la părinți, iar, nu reprezintă o garanție. Lectura operei lui Mircea Eliade (în special a jurnalelor sau a romanelor sale autobiografice) m-au edificat în legătură cu ce trebuie să fac pentru a păși pe urma acestor mari genii. Răspunsul e simplu: disciplina. Deși pare rudimentară și plicticoasă pentru omul modern, ea e necesară pentru a ne perfecționa. E necesar să avem un program fix pe care să-l respectăm, deoarece numai în acest mod ne dăm cu adevărat seama de puterile noastre

intelectuale. Eliade, de pildă, a trebuit să citească sute de ore în liceu, ca să facă primul salt, apoi de ani de muncă pentru a ajunge unul dintre marii istorici ai religiilor.

Din nou îmi revine în minte modelul Școlii de la Păltiniș, al bunei inițieri, care începe prin identificarea corectă a unui maestru. Din fericire, în cadrul liceului nostru, am beneficiat de dascăli cu adevărat implicați, fiind deschiși întotdeauna să poarte un dialog pe teme interesante. De la

limba latină, la filozofie, lecțiile ținute de profesorii mei mi-au captat interesul de fiecare dată. „Jurnalul de la Păltiniș” a reprezentat pentru mine una dintre cărțile de căpătâi pe parcursul anilor de liceu. Eram pasionat de acele mici detalii cu privire la ce se citea, se discuta sau ce teme se dezbăteau. Detalii ce privesc în ansamblu formează traseul unui drum foarte plăcut, ce merită parcurs. Prin anecdote scurte și simpatice, ne sunt prezentate lucrări și concepte pe care le asimilăm fără să ne dăm seama. Spectacolul lecturii în sine e fascinant. Să-ți imaginezi cum într-o mică comunitate dintr-un oraș marginal din România erau predați marii clasici ai filozofiei unor tineri învățăcei, într-o perioadă cu adevărat dezolantă, pare ireal. Te pune pe gânduri. Te motivează chiar. Așadar, de ce să nu încercăm și noi să parcurgem aceeași listă de lecturi? Sunt de părere că „Jurnalul de la Păltiniș” rămâne în continuare o carte de neocolit pentru cei tineri și dornici să se inițieze în domeniul ideilor. Cu această ocazie le recomand colegilor mai mici parcurgerea acestei cărți minunate.

Firește, nu trebuie să uităm un alt nume semnificativ: Dimitrie Cantemir. E un model de om de cultură, care a scris opere importante, atât pentru poporul lui, cât și pentru marile civilizații din Răsărit sau Apus. Dimitrie Cantemir încă stârnește interesul tuturor. Cum s-a putut ca o astfel de personalitate enciclopedică – să nu uităm faptul că acesta a fost filozof, istoric, lingvist și chiar compozitor – să administreze și să conducă un stat într-o atmosferă nu tocmai plăcută? Cu toate că personalitatea cărturarului ne poate intimida prin opera sa erudită, eu propun o lucrare ce pune în evidență o latură mai puțin cunoscută. În „Istoria ieroglică” este prezent un Cantemir ludic. Printr-un pamflet ce pare, la o primă lectură, ca o fabulă de Esop, ne putem delecta cu o lecție de istorie și politică despre spațiul românesc medieval. Așadar, concluzia la care doream să ajung este

că nu trebuie să neglijăm amuzamentul și buna dispoziție, întrucât chiar marile spirite au îndreptat caractere prin farsele lor. Trebuie să știm să ne și bucurăm cu voioșie de simplitatea glumelor. Să facem „haz de necaz”, precum Caragiale.

În parcursul nostru cultural, luând exemplul lui Goethe din romanele sale autobiografice „Anii de ucenicie ai lui Wilhelm Meister” și „Anii de drumeție ai lui Wilhelm Meister”, trebuie să păstrăm o bună măsură pentru bucuria și fericirea de a trăi. Așa cum și tânărul protagonist, din când în când, se bucura ca actor, ca desenator, ca practicant al unui meșteșug sportiv, așa și noi trebuie să nu uităm că parcursul nostru formativ are nevoie de un format complex. Recomand, așadar, practicarea și altor activități ce ne dezvoltă ființa. În cazul meu, eu alternam cititul cu jocul de fotbal. Să nu uităm faptul că și mari scriitori au fost interesați de sport, precum Albert Camus, care a jucat fotbal o bună perioadă a vieții sale.

Cred că lumea modernă, mai mult, cea actuală, cere o bună așezare în lume. Omul este asaltat direct de tot feluri de lucruri. Lucruri concrete, îndemnuri contradictorii, ideologii. La toate acestea e nevoie de reacții clare, puternice, adânci. Sfinții Trei Ierarhi, prin aportul lor cultural, cu adevărat mari cărturari ai religiei și ai dogmei creștine, pot fi asumați ca modele vii și adânci. Asociind cunoașterea științifică, filozofică, cu cea a tradiției patristice, cu cea a moralei conservatoare moderne, putem să utilizăm cu folos, cu abnegație, toate lucrurile diverse ale civilizației actuale. Trebuie să fim oameni întregi ca să ne putem bucura de toate șansele și avantajele libertății.

Mă gândesc la colegii mei, la cei care vin imediat din urmă în această școală, ca la o generație de tineri, expansivi sau timizi, harnici și drepecți, dar oameni întregi în formare, potri-viți, bine croiți, iar educația lor aici, la Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”, constituie o bună șansă ca să facă față nu numai vremurilor ideale, dar și celor lacunare.

Andreea Aiordăchioae,
învățătoare

Fir de bucurie!

*Fir de bucurie și de durere
Ținând strâns de fir și privind în oglindă...*

Când l-am ales, am știut că nu aveam să îl epuizăm vreodată, că avea să ne formeze pe toți (elevi și dascăli deopotrivă) și să definească raportarea noastră la tot ce ne înconjoară: aveam să le vedem pe toate cu ochi sensibili, mirați, dar scrutători, aveam să putem defini culori, tonuri și texturi mai repede decât să învățăm alfabetul.

Chipuri de fetițe cu basmale roșii se oglindesc de pe panoul clasei într-o reproducere a *Fetiței* lui *cu basma roșie* de pe peretele opus, alături de colibe țărănești și vase cu flori, toate inspirate de vasta sa operă, provo-

cări lansate de-a lungul întregului an școlar, la care copiii au răspuns cu seriozitate, dând importanță lucrului săvârșit ca și cum și-ar fi dorit să îl egaleze, să îl facă mândru pe Nicolae Grigorescu. Relatându-le povestea vieții artistului, i-a impresionat mai cu seamă vârsta fragedă la care acesta și-a început cariera de pictor și latura sa de iconar, precum și maniera în care, spre finalul vieții, vederea slabă a afectat cromatica ultimelor sale lucrări.

„Ce dorință aveți pentru ziua de astăzi?” este întrebarea lansată către sufletele lor în dimineața dinaintea vizitei noastre la Muzeul Național de Artă, acolo unde Grigorescu, „pictor al ethosului românesc”, urma să ne întâmpine prin zeci de tablouri, fotografii de epocă și chiar secvențe video descriind peisaje rurale

surprins în timpul vieții artistului. „Aș vrea să fie frumos la Muzeu”, au răspuns cei mai mulți dintre micii iubitori de frumos ai clasei pregătitoare A. Și, desigur, că am găsit frumosul la el acasă între materialele expuse.

Le-au fost adresate întrebări despre viața satului românesc, despre muncile câmpului sau cele din gospodăria de odinioară, iar răspunsurile lor entuziaste au dovedit că acești copii ai capitalei, în uniformele lor îngrijite, nu sunt alții decât strănepoții copiilor de țărani zugrăviți de Grigorescu, în cămășile lor, cusute cu fir, și desculți.

Fata cu zestrea ei (1890) ne-a urât „bun venit” și mare ne-a fost surpriza să descoperim în spatele ei întreaga scenă, recompusă dintr-o minunată ladă de zestre și din nenumărate scoarțe și ștergere reale, palpabile, dintre care fata cea harnică parcă abia fugise, părăsind clipa ei de „relaxare” (așa au numit-o copiii), chemată către alte și alte treburi.

Am privit apoi cu luare-aminte nuanțele de verde ale unui copac, simțind parcă aieva răcoarea pădurii. Mergând mai departe, ne-am trezit într-o sală în care, de pretutindeni, ne priveau străbunicile noastre țărânci, pe când erau tinere, cu broboade albe și tălpi dezgolite,

torcând neconținut fir... fir de bucurie și de durere, firul poveștii neamului.

În final, ne-am simțit deplin micimea în fața unei lucrări de dimensiuni uimitoare, unul dintre *Carele cu boi* ale artistului. Copiii au remarcat de îndată dominantă albicioasă, caracteristică modului în care Grigorescu mai reușea să distingă doar realitatea înconjurătoare, spre finalul vieții.

Tainic am pătruns apoi, prin culoarele impunătoare ale fostului Palat Regal, în atelier, unde am răspuns unei noi provocări: micii artiști au creat propriile nuanțe de verde, cu care au împodobit un peisaj de vară dominat de un copac. S-a lucrat în liniște deplină, iar lucrările vorbesc despre același fir de bucurie, de frumos și de durere depănat de-a lungul istoriei acestui neam.

În acest an școlar, în care literele încâlcite parcă au fost stavilă între ei și toate câte ar avea de transmis, desenul și pictura lor au vorbit mult; glasul lor a fost forma, a fost culoarea, întocmai ca în cazul copilului „delicat, sfios, care se uita în juru-i cu ochii pururea proaspeți ai nevinovăției, (...) care niciodată nu l-a părăsit” (Al. Vlahuță despre N. Grigorescu).

Sunt suflet în sufletul neamului meu...

Maria Munteanu și Anastasia Tihon,
clasa a V-a

Din dorința de a celebra personalitatea clasei a V-a A, elevii au pregătit o activitate dedicată lui George Coșbuc. Programul a inclus recitare de poezie din opera poetului, o scenetă inspirată din biografia acestuia și, nu în ultimul rând, un interviu pe unde imaginaire cu cel care a știut să cânte, cu emoție și profunzime, bucuria naturii și amarul poporului, George Coșbuc.

Anastasia Tihon:

Domnule George Coșbuc, poezia *Noapte de vară* mă impresionează ori de câte ori o citesc și îmi trezește un sentiment de tihnă. Ce v-a inspirat în alcătuirea acestei poezii?

Maria Munteanu:

Mulțumesc pentru compliment! *Noapte de vară* este inspirată din viața de la sat. Am dorit să transmit o stare de pace, de liniște pentru omul din zilele noastre. El are nevoie, din când în când, să i se reamintească cine este el cu adevărat, de unde își trage rădăcinile. Am încercat să transmit prin versuri o bucățică din satul românesc către toți oamenii care citesc poezia.

În poezia *Vara*, descrieți minunile anotimpului și vacanța cea mare. Puteți să povestiți puțin despre școala din perioada dumneavoastră?

Anii de școală au fost, pentru mine, o perioadă binecuvântată, deoarece la școală învățam lucruri noi, care mă pasionau. Cu toate acestea, vacanța cea mare era așteptată de toți cu bucurie, mai ales deoarece aveam timp să mă joc cu slovele, așa că la finalul clasei a IV-a aveam deja scrise 160 de poezii.

Știu că dumneavoastră ați fost un excelent traducător din literatura clasică. Când și în ce împrejurări v-ați descoperit pasiunea pentru limbile clasice?

Am început să studiez limbile clasice la începutul liceului, deoarece cărțile în limba română erau totuși puține. Dornic de cunoaștere (dar mai ales de cărți), am început să studiez mai mult limbile clasice. Ce bucurie am avut atunci când, pe băncile solitare ale liceului, am citit prima carte în limba latină! O vreme am citit diferite cărți numai pentru mine, dar mai

apoi m-am gândit că nu toți oamenii au acest privilegiu, așa că am hotărât să traduc, pentru ca toți oamenii să aibă acces la aceste cărți.

Ce înseamnă să fii poet?

Să fii poet înseamnă mai mult decât cred unii oameni, adică, un poet nu înseamnă o persoană care ordonează cuvintele într-un anume fel. Să fii poet înseamnă să prezezi

lumea într-o carte, să îi dai viață cu ajutorul cuvintelor. Să îl faci pe cititor să audă cum susură râul, să simtă căldura razelor de soare, să audă holdele de grâu foșnind în bătaia vântului. Să fii poet înseamnă să împărtășești din tot ce ai cu ceilalți, căci doar așa îți descoperi cu adevărat sufletul.

Bucuria mea

Sunt sigură că fiecare om înțelege cu totul altceva prin cuvântul „bucurie”. Pentru unii, poate fi un bun sinonim pentru „fericire”, pentru alții, doar o stare de bine trecătoare. Poate fi ceva căutat de multă vreme sau ceva ce se găsește în micile momente din zi, care te fac să zâmbesti. Fiecare are propria percepție asupra a ceea ce înseamnă bucuria *cu adevărat*. Și, cred că fiecare, zi de zi, încearcă să găsească exact acel lucru după care tânjește.

Pentru mine, spre exemplu, este o mare bucurie să îmi petrec timpul cu familia. De fiecare dată când petrec timp împreună cu părinții și cu sora mea, distrându-ne și simțindu-ne bine, am impresia că nimic nu mă mai poate întrista. Mă simt foarte bucuroasă să știu că sunt iubită și că cineva va fi întotdeauna acolo, pentru mine, atunci când am nevoie,

care mă va ajuta și care mă va sprijini.

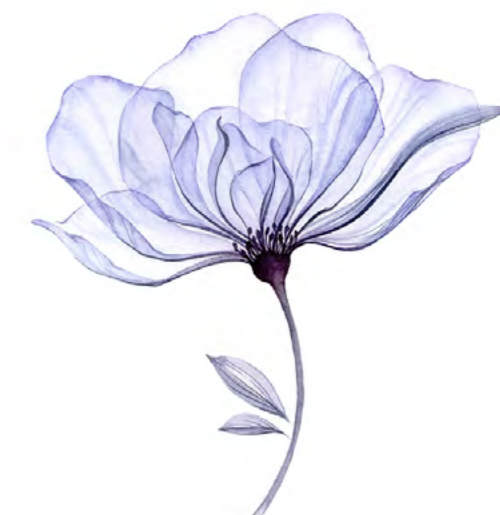
De asemenea, mă simt bucuroasă și la școală. Îmi place să știu că voi fi întâmpinată cu zâmbete sincere și pline de veselie în fiecare dimineață, la fel de dornice de a învăța ceva nou ca și mine. Consider că școala este un loc nemaipomenit al micilor bucurii, putând fi găsită frumusețea în fiecare lucru mărunț de peste zi: o pauză, o notă de zece sau o discuție haioasă cu prietenii.

Bineînțeles, sunt foarte multe motive de bucurie care nu țin de mediul de la școală sau de cel de acasă, ci de gândurile care mai trec, din întâmplare, prin mintea noastră, poate seara înainte să adormim sau atunci când mai avem vreun moment de răgaz. Eu, de fiecare dată când mă gândesc la viața mea, îmi dau seama cât de recunoscătoare trebuie să fiu pentru că sunt sănătoasă, pentru că am șansa

de a merge la școală și pentru că am alături persoane care mă iubesc. Mă bucur de aceste daruri de la Dumnezeu. Mă bucur și zâmbesc.

Câteodată oamenii au senzația că, dacă vor recunoaște că sunt fericiți în fața altcuiva sau poate chiar față de ei înșiși, cu siguranță se va întâmpla ceva și fericirea va dispărea sau că la orice micuță schimbare se poate produce ceva care să transforme fericirea de dinainte în ceva la care mai pot doar visa. Ei bine, uneori, și eu mă gândesc: „Ce bine era pe atunci...”, regretând că am pierdut starea aceea de bucurie... Dar apoi, îmi amintesc că întotdeauna poți găsi ceva care să te facă fericit, pentru că Dumnezeu îi dă mereu omului noi motive de bucurie. Singura problemă este că oamenii uită să treacă mai departe, tânjind după o fericire pe care nu o vor mai putea avea niciodată...

Topan Teodora,
clasa a VII-a

Bucurie olimpică

Sunt elev în clasa a VII-a, la LTSTI. Nu am fost la multe olimpiade, de fapt, cea despre care voi vorbi, „Mica olimpiadă de geografie – Terra”, este a treia la care particip.

Această „mică” olimpiadă de geografie este un concurs la care am participat și anul trecut, însă atunci am ajuns doar până la faza județeană (întrucât, din neatenție, nu am întors foaia cu subiectul și nu am văzut că mai aveam sarcini de rezolvat și pe verso). Anul acesta, însă, am reușit să mă calific la etapa națională, cu ajutorul și susținerea doamnei profesoare de geografie, Irina Isar, ale cărei ore de pregătire m-au ajutat foarte mult.

La olimpiadă a fost o atmosferă foarte plăcută, ca și cum nu ar fi fost o competiție, însă, chiar și așa, toți copiii care au participat și-au dat silința. De asemenea, proba a fost susținută la un liceu bucureștean, în format digital. În aceste condiții, 20 de copii au luat

premiul I, iar 15, premiul al II-lea. Cu toții am fost entuziasmați pentru rezultatele obținute.

Am dorit să particip la această olimpiadă pentru că îmi place geografia. În opinia mea, această materie te ajută să cunoști lumea din jur: țările, mările, culturile, limbile, munții, văile, râurile, până și tipurile de case dintr-o anumită regiune, dar, cel mai important, te ajută să înțelegi oamenii acelor ținuturi. La lecția de geografie poți doar să îți imaginezi pământurile îndepărtate, cum treci de munți și văi, cum se varsă fluviile în ocean și abia atunci îți dai seama cât de mare e lumea de fapt.

Pentru mine, a fost o experiență foarte bună, pe care aș repeta-o. De asemenea, recomand oricui să încerce o astfel de aventură sau, cel puțin, să acorde mai multă atenție geografiei.

Andrei Călmuş,
clasa. a VII-a

Anul acesta, în Săptămâna Mare, am participat la Olimpiada de Educație tehnologică, etapa națională, care s-a desfășurat la Piatra Neamț, unde ne-am adunat peste 200 de copii din țară, din care în jur de 30 din București. Au fost zile deosebite, în care m-am simțit foarte bine alături de colegii mei și de doamna profesoară, care m-a susținut pe toată durata competiției.

Am avut două zile de concurs: în prima zi, s-a desfășurat proba practică, iar în a doua zi, cea teoretică. La cea practică, mi-a plăcut pentru că am avut de realizat schița și macheta unei case cu grădină și împrejurimi, lac, parc și păsări, din hârtie colorată, carton și plastilină (din păcate, mâna mea stângă pe care o aveam în ghips nu m-a ajutat foarte mult).

Concursul a fost foarte bine organizat, iar oamenii au fost ospitalieri. În timpul liber am avut parte chiar și de plimbări în județ. Neamțul este frumos, predomină muntele și e brăzdat de râul cu același nume. M-a impresionat muntele Ceahlău, cu stâncă sa celebră, Dochia. De asemenea, am vizitat cu grupul mănăstirea Neamț, o rezervație de zimbri și am urcat cu telegondola pe muntele Cozla, la pârtia de schi. Am văzut și un proces tehnologic cu preparare și îmbuteliere, la o fabrică de băuturi răcoritoare. Acesta a fost foarte interesant, pentru că nu mai văzusem așa ceva până atunci. Împreună cu părinții, eu am mai vizitat și Muzeul de Artă Cucuteni, barajul de la Bicaz, mănăstirile Pietricica (de pe micul munte Pietricica din oraș, 527 m), Pângărați, Petru Vodă și Bistrița, unde este o icoană foarte veche a Sfintei Ana.

În oraș, am fost la Denii, la Biserica „Sfântul Ioan” de la Curtea Domnească a

Sfântului Voievod Ștefan cel Mare, unde este și un turn-clopotniță vechi din anul 1499, care nu se poate vizita momentan, pentru că a fost afectat de un fulger.

La final, după festivitatea de premiere, a fost o masă festivă deosebită la hotel, inclusiv cu un tort bun de post, unde am primit și o trăistuță tradițională cu mici amintiri.

Cred că o olimpiadă este un prilej bun de a învăța lucruri noi și de a întâlni alți copii cu aceleași preocupări. De asemenea, educația tehnologică este o materie frumoasă, utilă și nu trebuie învățată mot à mot, ci e o materie practică, ce ne ajută în viața de zi cu zi. De exemplu, am aflat astfel multe lucruri despre diverse mijloace de transport tradiționale și moderne, utilități sau structura caselor. M-am întors acasă cu amintiri frumoase. Mi-a plăcut foarte mult și aș vrea să particip și anul viitor la olimpiadă!

Paraschiv Șerbănuță,
clasa a VI-a

Am găsit bucuria în clasa a VIII-a!

Deschizi caietul cu emoție, știind că a doua zi vei fi ascultat. Cât de anoste par, la prima vedere, filele banale și tocite! Ce lecție avem de pregătit? Poate fi curajul de a lupta, din dragoste vitejească pentru țară, al soldaților români din Primul Război Mondial. Poate fi tainica istorie de clinchet frățesc al Oltului și al Mureșului, de la foșnetul izvorului până la gura de vărsare. Dai o pagină. Deja? Povestea începe să prindă contur, acum curiozitatea prinde aripi și te mână să citești până la capăt, fiindcă nu te poți opri așa, în mijlocul bătăliei. Este ceva ce te îndeamnă să *înveți*, să îți însușești acele fapte reale și să le sădești în mintea și în inima ta. Este un fenomen chimic mai greu de explicat decât reacția apei cu dioxidul de carbon. Este dorința de a ști mai

mult, de a pătrunde dincolo de coaja palpabilă a lumii, construind în permanență noi legături cu tot ceea ce te înconjoară. Fiecare strop de informație acumulat devine un nou pas către Adevăr. Și, în entuziasmul descoperirii unei picături dintr-un ocean, ești fericit că totuși te afli pe drumul cel bun, că ești pe punctul de a-ți cunoaște originile și țara, de a conștientiza sistemul perfect matematic al Universului și alcătuirea lui microscopică - simți pur și simplu bucuria de a învăța! Cea mai frumoasă parte este aceea că... niciodată nu poți ajunge la capătul cărămii cunoașterii. Întotdeauna mai rămâne ceva prin care Creația sau, mai degrabă, Creatorul prin Creație reușește să te surprindă.

Teodora Maria Păuna,
clasa a VIII-a

Intâi de toate, vreau să îmi iau adio! Nu de la colegi, de la domnii și doamnele profesoare sau de la doamna dirigintă, oameni pe care îi voi mai întâlni mult timp de acum – pentru că nimic nu te împiedică să revezi persoane dragi, chiar dacă drumurile se despart, ci de la anii de școală gimnazială îmi iau adio, de la anii care m-au învățat să râd și să plâng, de la anii care mi-au purtat sufletul prin fiece stare, de la anii cărora le pun pecetea prin aceste cuvinte.

Rămâne de necrezut cât de repede a curs timpul și cât de mult ne-am schimbat toți... Am trecut prin atât de multe împreună și am trăit atâtea momente de neuitat! Colegii mei de la început (*veteranii* generației noastre) m-au însoțit încă din clasa pregătitoare, când toți eram curioși și nedumeriți de noutatea primei experiențe de școală; apoi, în fiecare an, s-au alăturat tot mai mulți noi prieteni și am ajuns în clasa a cincea, când am cunoscut blândețea și răbdarea doamnei noastre diriginte și am descoperit neîntreruptul entuziasm al profesorilor de a ne învăța tot mai mult. Am trecut împreună și prin perioada de pandemie, când am reușit să ne susținem unii pe alții și să nu ne lăsăm descurajați de greutățile din jurul nostru. Ajunși în clasa a șaptea, am putut să ne bucurăm de revederea celorlalți și ne-am creat amintiri prea frumoase ca să fie uitate; și acum țin minte cum râdeam împreună gândindu-ne că un an lung ne desparte de liceu și că mai este mult până la acel

moment îndepărtat... Dar iată că acum suntem aici, chiar în pragul ușii, aruncând în urmă privirea și dorind, parcă, să ne întoarcem și să ne uităm măcar pentru câteva clipe prin ochii micului școlar de altădată sau să îl privim pe el în ochi și să-i spunem: „Bucură-te în fiecare zi și iubește!...”

Acest capitol fascinant care, până la urmă, nu este doar al meu, ci al tuturor celor prezenți aici, întrucât l-am petrecut împreună, va reprezenta ceea ce mi-ar plăcea să numesc intriga vieții mele, acea porțiune care dă sens cuprinsului și care aprinde scânteia, esența poveștii. De ce? Pentru că acești 9 ani de școală m-au făcut persoana care sunt acum, mi-au lărgit orizontul și mi-au dat în ce să cred: în bucuria de a trăi clipa. *Carpe diem* ne îndeamnă înțelepciunea romanilor; aceasta este bucuria vieții, bucuria izvorâtă din dragostea Celui de Sus!

Astfel, după fiecare sfârșit, vine un început. Singurul lucru care rămâne de făcut este să privim înainte curajoși și încrezători. Căci, până la urmă, acesta este doar un volum ce se încheie, iar următorul ne așteaptă cu și mai mult entuziasm și nerăbdare. Vă mulțumesc tuturor, pentru că acest sfârșit frumos a fost posibil doar cu voi, colegii mei, și cu dumneavoastră, doamna noastră dirigintă și domnilor profesori!

Ioan Gavrilă,
clasa a VIII-a

Andreea Antohe, clasa a IX-a
Alex Kashyap, clasa a XI-a

Plecat-am la Cluj

Un ușor scrâșnet scos de roțile locomotivei, iar aceasta se pune în mișcare. Din acel moment eram doar noi, elevii de liceu și legănatul molcom al trenului. În sfârșit venise momentul mult așteptat – plecarea la Cluj! În vreme ce ne făceam comozi în cușete, în mintea noastră luau naștere felurite gânduri. Următoarele trei zile aveam să le petrecem împreună, cutreierând străzile pline de istorie ale orașului din inima Ardealului, pentru unii dintre noi încă necunoscut, pentru alții pe cale de a fi redescoperit.

Fără să ne dăm seama când a trecut timpul, ne-am trezit nedumeriți în gara din Cluj.

Atunci am putut distinge vocile doamnelor dirigințe ce ne aminteau că „Avem un oraș de explorat”. Fără să mai stăm pe gânduri, ne-am pus cu toții în mișcare.

Începând din acel moment, puteam gusta din aerul tihnit al unuia dintre cele mai frumoase orașe din România. Privirile noastre se abăteau asupra arhitecturii pitorești, a clădirilor și a bisericilor. Fermecați de peisajistica urbană, ne îndreptam alene către primul nostru obiectiv – Muzeul de Istorie al Transilvaniei. Odată ajunși acolo, am fost întâmpinați de către ghidul nostru, care ne-a purtat prin povestea bogată a Clujului. Printre multele artefacte descoperite pe teritoriul

acestei zone, cel care ne-a atras atenția în mod deosebit a fost această aparentă piatră despre care am aflat ulterior că ar fi un altar votiv.

Puțin mai târziu am pornit către următoarea noastră țintă, Muzeul de Artă. Aici ne-am putut bucura de cele mai diverse forme

de artă, pornind de la lucrări ale pictorilor clasici, consacrați, până la arta modernă, cu sensuri ambigue și multiple.

A doua zi, odihniți și pregătiți de noi aventuri, am pornit către Muzeul Etnografic din Cluj. Încă din prima clipă în care am pășit pe sub arcada impunătoare a porții tradiționale de la intrare, ne-a copleșit nostalgia vremurilor de mult uitate, stăpânite de tihna specifică mediului rural. Cu fiecare pas, sufletele noastre erau purtate tot mai departe în timp, descoperind obiceiuri și stiluri arhitecturale al căror farmec stătea tocmai în simplitatea lor, astăzi considerată, poate, superficială.

Zăbovind încă în trecutul prin care am fost călători preț de trei ceasuri, ne-am îndreptat către o nouă destinație cu valoare atemporală – Turnul Croitorilor, un muzeu de fotografie amplasat într-unul dintre bastioanele zidului, care pe vremuri apăra Cetatea Clujului. O emoție aparte ne-a purtat prin toate cele trei etaje ale construcției, descoperindu-ne felurite expoziții de fotografie. Ne-am bucurat în mod deosebit la vederea unor adevărate piese de colecție: aparate foto pe film,

aparate video pe film, exponometre manuale și fotografii de epocă.

După marcarea acestor două obiective, am revenit în prezent, explorând Piața Unirii, inima orașului, care nu înceta să ne dezvăluie farmecul său.

Lumina aurie a soarelui de după-amiază ne dădea de înțeles că se apropie momentul în care trebuia să ne luăm la reveredere de la Cluj. Pe de o parte, ne simțeam încercați de o ușoară tristețe, dar, pe de altă parte, eram mai motivați ca niciodată să valorificăm la maximum timpul care ne mai rămăsese.

Ne-am propus să vizităm Catedrala Mitropolitană „Adormirea Maicii Domnului”. Odată ajunși acolo, am băgat de seamă că în piațeta din fața bisericii se deschisese un târg în cadrul căruia era expusă spre vânzare o gamă largă de suveniruri „de-ale locului”.

După două zile de comuniune cu cetatea Clujului, care ne devenise atât de dragă, sosise, mai repede decât ne-am fi așteptat, momentul despărțirii. Tăcuți, cu pașii grei, am călcat în trenul care avea să ne ducă înapoi acasă. Locomotiva nici măcar nu se pusese în mișcare, iar nouă ni se făcuse deja dor de

meleagurile de care urma să ne despărțim în câteva minute. Atmosfera ar fi rămas, cel mai probabil, aceasta, însă ceva minunat s-a întâmplat: am fost repartizați în aceeași cușetă și cu încă trei studenți de la Facultatea de Drept din Cluj. Fără să ne străduim, am intrat în vorbă cu aceștia. Poveștile și povețele lor ne-au făcut să ne simțim cu toții o familie, iar sentimentul de tristețe provocat de despărțirea de orașul ce ne devenise atât de drag s-a risipit într-o clipită! Astfel ne-a fost drumul de întoarcere, marcat de optimism și voie bună.

Prinși în sfera noastră de bucurie, am reușit să ignorăm, pentru o vreme, destinația drumului, putând astfel să profităm din plin de ultimele clipe ale excursiei.

Altarul votiv este un monument dedicat lui *Deus Saromandus*. În partea superioară prezintă un lăcaș larg, circular, pentru ofrande, flancate de baluștri decorați cu frunze, având o rozetă centrală. Pe fața centrală a fost amplasată inscripția. Altarul este lucrat într-un stil rudimentar.

Turnul Croitorilor

Turnul a fost construit pe parcursul secolului al XV-lea din ordinul regelui Ungariei, Sigismund de Luxemburg, și a fost atestat istoric, pentru prima dată, în anul 1475, în timpul domniei regelui Matia Corvin, când întreținerea și apărarea bastionului erau deja puse pe seama breslei croitorilor, care era cea mai puternică breaslă din oraș la acea vreme. În momentul de față, Turnul Croitorilor nu este altceva decât colțul sud-estic al cetății orașului medieval și singurul bastion al vechii cetăți care s-a păstrat integral.

Muzeul de Istorie a Transilvaniei

Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei deține un valoros patrimoniu istoric și arheologic, cu peste 400.000 de bunuri culturale ce reflectă istoria și civilizația Transilvaniei, din Preistorie până în zilele noastre. Societatea Muzeului Ardelean a reușit să constituie o colecție de peste 24.000 de piese arheologice, numismatice și alte obiecte din diverse domenii, cum ar fi botanică, zoologie sau mineralogie. În anul 1999 s-a deschis publicului și Tezaurul ce prezintă, în două săli, peste 4.600 de piese din aur și argint: idoli eneolitici, tezaure monetare antice și medievale, bijuterii cu pietre prețioase și semiprețioase, medalii și decorații, precum și obiecte de uz casnic din metal prețios.

Ultimul clopoțel

Nimic nu este imposibil! Feți-Fru-moșii și Cosânzenele clasei a XII-a m-au ajutat să învăț această lecție oferind timp și teren (nu doar de sport) prielnic transformării imposibilului în posibil. Toate problemele au o soluție!

Și am căutat și am găsit soluții. Pe terenul de sport, la orele de dirigenție, în excursii și tabere am învățat împreună lecția despre cum așteptatele performanțe sportive, și nu numai, apar doar la constanta aplicare de metode adaptate situației-problemă. Pe unii îi cunosc de 12 ani, de când ținându-i de mână și îndrumându-i pe terenul de sport am auzit: „Datorită gravitației, un corp în mișcare poate lovi mai rău!” Poftim! Mai joacă-te *Ursul doarme și visează* cu copiii de 7 ani cu preocupări einsteiniene.

Și ne-am jucat și am făcut lecții minunate, am contribuit la succesul echipelor sportive reprezentative ale școlii întâlnindu-ne chiar și sâmbăta, ziua de pregătire fizică pe stadion, sau în parcuri, fiind la fel de frumoasă precum competiția în sine. Lecțiile de educație fizică? Încântare, este!

Oare cum este, știind că elevi pe care îi știi pictând, creând, cântând la vreun instrument sau în cor, copii care fac artele frumoase să pară ușor de

practicat, ca acești *artiști* să fie la fel de entuziasmați în fața exercițiilor de tip *bootcamp* „groaznice, obositoare, dar extraordinare”, să susțină fără crâcnire și cu performanțe notabile „grozava și îngrozitoare” rezistență – proba de foc în care organismul strigă *stop* de la primii pași? Admirabil, este!

Începutul clasei a XII-a este doar cu o clipă în urmă, clipă care se compune din respirații de efort, ore de pregătire, întrebări și răspunsuri, reușite și iarăși muncă. S-au bucurat de ultimul an de liceu, nu au lăsat în plan secund pregătirea, seriozitatea, prezența la cursuri, la târguri, la colindat, oriunde a fost necesară prezența lor.

Zilele, clipele petrecute în bancă, pașii ce au răsunit pe holurile școlii vor răsună în amintirea lor și a noastră, a profesorilor lor. Lecții de zbor am dorit să le oferim, lecții ca acelea pe care puii păsărilor le fac sub gingașa și atenta supraveghere a părinților. Am căutat înapoi să facem acestea sub oblăduirea lui Dumnezeu și a Sfinților Trei Ierarhi și nu vom înceta să ne rugăm pentru această oblăduire și după ce-și vor fi luat zborul spre zări necunoscute și albastre.

Nimic fără Dumnezeu!
Mara Toma, profesor diriginte

Nulla dies sine linea

Pentru mine anii de liceu au constituit o perioadă de maximă înflorire și de acumulare de informații. Practicând cu desăvârșire ceea ce a spus autorul latin, Plinius cel Bătrân, „Nulla dies sine linea”, am reușit să mă descopăr, să-mi dau seama cu adevărat de capacitățile mele. Numai printr-un efort semnificativ putem să ne punem în valoare mintea... Nici nu îmi pot imagina cum aș putea termina liceul fără să fi citit măcar un text de Camus, Kafka sau Tolstoi.

Mă bucur că am făcut parte dintr-un liceu cu adevărat de elită; alături de colegii mei, am crescut ca un vlăstar, nealterat de tendințele exterioare, așa-zise „la modă”. Mă bucur că la finalul celor patru ani de liceu pot să întrevăd acele fructe dulci ale educației, de care ne vorbea Aristotel.

Daniil Iftime

Am învățat...

Acesta este un moment foarte special pentru noi, pentru că astăzi încheiem un capitol important din viața noastră. După patru ani de muncă, de eforturi, de încercări și de succese, am ajuns la sfârșitul clasei a XII-a. Pe parcursul acestor ani am învățat multe lucruri: să fim independenți, să ne asumăm responsabilități, să ne respectăm unii pe alții și să fim toleranți. Am învățat să lucrăm în echipă, să ne ajutăm reciproc și să ne susținem în momentele dificile.

Aș dori să mulțumesc profesorilor noștri pentru că ne-au îndrumat și ne-au învățat atât de multe lucruri importante. Suntem norocoși să avem profesori dedicați și pasionați, care au dat întotdeauna totul pentru a ne ajuta să reușim. Vă mulțumim pentru că ne-ați învățat cum să fim oameni!

Maria Hohotă

Început bun

Sfârșit de liceu... Sfârșit – aș începe: orice sfârșit are un început. Cu toții ne-am apropiat tiptil, pe aripile timpului, de acel moment greu de închipuit pentru noi – parcă dintotdeauna elevi – în care ne privim altfel unii pe alții, minunându-ne de cum ne-au crescut anii și de cum între noi s-a țesut un cerc de amintiri ce ne țin unii lângă alții, indiferent de faptul că nu vom mai fi colegi. Acest moment, în care va suna pentru noi ultima oară clopoțelul, va fi ca cea dintâi oară? Va fi acel moment de așteptare din care nu înțelegeam multe, înainte de primul clinchet de dinaintea primei ore la școală? După care urma și al doilea și al treilea... până la chiar acest ultim clopoțel? Încă trăiesc în inerția copilăriei mele în această școală și nu pot ca, în începutul ce marchează acest moment, să nu simt cum cresc din nou, an cu an, în istoria acestei școli frumoase, în care am avut binecuvântarea să fiu elevă încă din clasa a III-a și până acum, când mă apropii cu pași mult prea repezi de sfârșitul clasei a XII-a.

Deși au trecut aproape zece ani de atunci, o simt de parcă ar fi fost ieri: eram așa de emoționată și așa de bucuroasă! Am remarcat că este ceva diferit aici. Și a fost bine. Și a fost frumos. A fost ca o călătorie care ai vrea să nu se mai termine. Ne-am urcat pe corabie, am învățat unii de la alții, profesorii-cârmaci

ne-au îndrumat fiecare în arta științei sale. La câte-o răscruce, un sfârșit de an văzut cu încredere: *la anul va fi și mai bine*, unii au coborât, alții au urcat. Fiecare a avut rolul său. Și corabia a mers lin: am văzut împreună răsărituri, am contemplat cu drag țărnel din zare, lumea largă pe care am pipăit-o prin cărți și pe care fiecare a visat-o în felul său. Și, într-un final, corabia s-a oprit pe cel mai strălucitor țărnel, pe care l-am văzut împreună întâia oară din larg și în jurul căruia am țesut cu anii povești să le ții minte toată viața! Și s-a oprit aici, în acest moment, pe această movilă de timp și visuri, pe acest început de cărare.

Îi mulțumesc pe această cale părintelui Vasile pentru că a înființat această Școală, în care a semănat cu grijă cele mai prețioase valori, valorile creștine, pentru ca noi să înflorim în ele, și care ne-a crescut în Școala sa, sub ocrotirea Sfinților Trei Ierarhi, cu dăruire și multă dragoste. Le mulțumesc profesorilor și domnului Marin pentru tot sfatul cel bun și grija pe care ne-au arătat-o în toți acești ani. Iar vouă, dragi colegi, vă doresc fiecăruia să reușiți în tot ceea ce sperați să faceți și să fiți, întotdeauna plini de entuziasm și veselie acestor ani atât de frumoși pe care i-am petrecut împreună!

Cu ajutorul lui Dumnezeu, vreau să pun început bun!

Ilinca Voican

Timp, încotro mergi?

Despre câte-am strâns, am simțit, despre cum am crescut, am înflorit în cei opt ani de când am trecut pragul *Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”* nu-mi va ajunge timpul să povestesc și cred că nici nu-mi va îngădui, oricât l-aș ruga să mai stăruie, să mai aibă răbdare, acum când povestea anilor de școală așteaptă să i se scrie ultimele rânduri, ultimele gânduri...

N-aș ști cum să încep și cui să adresez întâi mulțumiri pentru fiecare zâmbet, pentru fiecare cuvânt bun, pentru fiecare îmbrățișare, pentru toate acestea și multe altele, care s-au așezat cu grijă la rădăcina mea și mi-au fost apă vie în toți acești ani.

Scriind aceste (ultime) rânduri cu timpul alături, l-am întrebat încotro merge, dar nu mi-a răspuns și-atunci am înțeles din tăcerea lui că nu-mi e îngăduit să aflu încă...

L-am rugat, totuși, ceva...că oricât de iute îi va fi pasul și oricât de repede va trece peste mine, va păstra mereu vii și colorate chipurile tuturor oamenilor dragi – profesori, colegi și prieteni adevărați, domnul Marin – și amintirile pe care le poartă în ele.

A acceptat și s-a retras, lăsând să răsune în gândul meu întrebarea rămasă încă fără răspuns: **Timp, încotro mergi...?**

Mara Brătășanu

Gata să ne îndeplinim visele

Când am intrat la liceu, eram plini de speranțe și de entuziasm. Ne așteptam să ne facem prieteni noi, să învățăm lucruri extraordinare și să ne descoperim pasiunile și talentele. Și nu am fost dezamăgiți! Am petrecut patru ani minunați împreună, ne-am susținut unii pe alții și am trecut împreună prin momente atât de diverse: de la examene și proiecte importante, la petreceri și excursii.

Dar acum, că se apropie finalul, simțim o combinație de tristețe și nostalgie. Ne-am obișnuit să ne vedem zilnic, să ne distrăm împreună și să împărtășim experiențe. Cu toate acestea, finalul liceului nu trebuie să fie un moment trist, ci unul de sărbătoare și bucurie.

Ne vom aminti întotdeauna de acei profesori care ne-au inspirat și ne-au încurajat să ne depășim limitele, care ne-au ajutat să înțelegem lumea și să ne dezvoltăm ca persoane.

Finalul liceului este doar un nou început, iar noi suntem gata să facem față provocărilor și să ne îndeplinim visurile. Vom întâlni oameni noi, vom descoperi pasiuni noi și vom începe să ne construim propriile noastre vieți.

Teodora Ilie

Emoție de vară

Parcă ieri era clasa a VIII-a, urma să sune ultimul clopoțel și mă gândeam: *liceul...liceul...da...urmează patru ani de liceu, în care o să-mi fac prieteni noi și în care o să mă bucur de viață cât pot de mult!*

La liceu am mers cu trotineta, îmi plăcea nespun să stau cu colegii mei, să vorbesc și să râdem în pauze. Îmi plăcea foarte mult ora de fizică, unde am învățat că întrebarea „de ce?” este cheia descoperirilor. Doar de la această întrebare începe orice cercetare. Îmi plăcea ora de TIC, unde vorbeam despre cum omul trebuie să aibă control asupra calculatorului și nu invers. Dar cel mai mult îmi plăcea ora de română, unde la sfârșitul fiecărei săptămâni primeam câte o temă sau un titlu și trebuia să scriem o compunere pe baza acestora. Titlul sau tema erau destul de generale și permissive, așa că puteai cu ușurință să-ți așterni ideile pe hârtie. Recunosc, la început această idee nu mi s-a părut foarte interesantă pentru că niciodată nu mi-a plăcut în mod deosebit literatura, dar trebuia doar să începi și apoi totul venea de la sine, iar modul

în care discutam temele propuse la oră și în care ne încuraja doamna profesoară și ne ajuta să ne descoperim, găsim ceva aparte în fiecare, mi se păreau atât de captivante încât primeam noi și noi provocări. Aceași bucurie am avut-o și la cursul de „Adolescență și autocunoaștere”, care m-a captivat prin diversitatea abordării unor teme ce te formează ca persoană.

Iată-ne acum la un alt ultim clopoțel. Cei patru ani care speram să țină o veșnicie au zburat cu repeziciune. În prag de clasa a IX-a am adormit cu gândul că mai este foarte mult până or să se încheie acești ani. Și, ce să vezi, când m-am trezit am conștientizat că am ajuns la sfârșit. Am ajuns la momentul în care mă întreb când s-a scurs timpul.

Acest sfârșit de an școlar oferă loc unui nou început care nu știi ce va aduce, și, înțelegând acestea, nu pot decât să mulțumesc tuturor pentru acești patru ani, care s-au scurs atât de frumos, contribuind la formarea mea ca persoană.

Cristiana Rîncu

Toate pânzele sus!

Am petrecut 12 ani învățând în această școală. Cu trecerea anilor multe s-au schimbat în legătură cu școala, unele care m-au bucurat, iar altele nu. Am văzut profesori și copii venind și plecând, am văzut nenumărate serbări, târguri și alte activități. Acum este timpul să las totul în urmă și să ies pentru o ultima dată pe porțile acestei școli. În timp ce mă pregătesc să îmi iau rămas-bun, în minte mi se derulează imaginea unui băiat de 7 ani intrând pentru prima dată pe porțile școlii.

Pășesc apăsător spre o nouă etapă a vieții mele, spre lumea reală, spre lumea de dincolo de pereții școlii. Aș vrea să mulțumesc colegilor mei pentru 12 ani memorabili, plini de amintiri și bucurii, dintre care de departe cea mai frumoasă clipă va rămâne mersul la colindat, la profesori. Le mulțumesc și profesorilor pentru strădania și dăruirea lor, domnului Marin, bunicul pe care nu l-am avut!

Mircea Blîndu

Următorul pas

Absolvirea liceului este un pas mare care deschide noi orizonturi în viața fiecăruia și trebuie privită nu cu tristețe, ci cu bucuria unei împliniri personale la nivel educațional. Ne așteaptă o nouă etapă mai grea, cu noi provocări, pe care suntem pregătiți să o începem mulțumită fundației pe care am construit-o de-a lungul anilor de liceu alături de profesori și colegi.

Matei Mițnei

Clipe în pripă

Timpul se oprește după bunul plac în momente și uneori aleargă în clipe. Alteori iartă ori uită. Cu toate acestea, timpul este cea mai de preț resursă pe care o avem de oferit și, totuși, cea la care suntem cei mai dispuși să renunțăm, fără a contempla asupra consecințelor. Dacă aș avea posibilitatea să mă întorc, în timp, în clasa a IX-a, aș aprecia mult mai mult momentele petrecute în școală alături de profesorii și colegii care mi-au devenit acum familie. Abia acum, când timpul nu mai are răbdare cu noi am reușit să îl prețuim la adevărata valoare!

Sunt recunoscătoare pentru anii care au devenit clipe de neuitat și ne-au ajutat să ne pregătim pentru marele examen al maturității!

Erica Botnar

Am înflorit în lumina acelorași chipuri și bucurii!

În ninsoarea de petale a primăverii am deschis ochii spre acel trecut pe care atât de mult îl prețuiesc: niște amintiri de basm cu atâtea povești și visuri. Mi-am dat seama că cei 12 ani în care am înflorit în lumina acelorași chipuri și bucurii se încheie chiar acum. *Timpul nu mai are răbdare.* Aș da zilele de sărbătoare și luceferi de pe cer să mai pot trăi așa încă o dată, alături de prietenii mei. Aș avea atâtea de spus acum, când mă despart într-un fel de tot ce am știut și îndrăgit.

Cât de vii îmi vor rămâne în minte zilele cu soare și treptele pe care trebuia să le urc până la clasa mea; fețele concentrate ale profesorilor care ne explicau probleme în timp ce eu le desenam chipurile pe un colț de caiet; copacii din sediul vechi ce până acum mi-au uitat numele; clipele în care pufneam cu toții în râs după ce i se năzărise cuiva să spună o năstrușnicie; poznele hazlii și glumele inocente pe

care le făceam neîncetat; ochii albaștri ai domnului Marin ce mă vegheau cu drag mereu; chipul mereu prezent al doamnei mele învățătoare; bățiile cu frunze și zăpadă, repetițiile cu corul, zilele de sărbătoare la biserică, serbările și multe altele la fel de minunate! Însă mai presus de toate m-am simțit învăluită de iubire în zâmbetele și ochii luminoși ai profesorilor și colegilor din jurul meu.

Am să pun toate aceste amintiri atât de numeroase în sufletul meu, iar într-o zi voi fi destul de mare încât să le despachetez încă o dată și să o iau de la început, acolo unde mă așteaptă o Maria micuță cu pompoane în păr.

Petalele de flori s-au amestecat pe obrazii mei cu roua caldă. M-am uitat la cerul cu nori și am ieșit din curtea școlii cu atâtea povești în mine.

Maria Blîndu

Andreea Chesaru,
învățătoare

orice clipă, chiar și atunci când domnișoara Polly îi interzice să se cațere în copaci, schimbă inimile oamenilor pe care îi întâlnește.

Năstrușnica ce coboară din camera ei direct pe fereastră, agățându-se de copacul din grădină, ce iubește cântecul păsărilor și țopăie pe vârful picioarelor, deschide toate ușile din casă și lasă intrarea liberă muștelor ce zboară deasupra mesei. O să reușească fetița să-i schimbe inima mătușii? Doar Pollyanna vă poate fi ghid în cartea ce-i poartă numele: *Pollyanna, jocul bucuriei*, de Eleanor Porter.

Bucuria este deja prinsă de sufletul nostru de când Dumnezeu ne-a înfiripat pe pământ ca să devenim făpturi după chipul și asemănarea Lui. Are rădăcini prinse de suflet, dar ea nu este de la noi, poate fi dobândită doar prin bunătatea lui Dumnezeu. Bucuria este porunca lui Dumnezeu pentru om, iar el are libertate și doar cu voința poate rămâne în bucurie.

Ernest Bernea ne scrie: „Bucuria aduce un fel firesc și echilibrat de viață interioară, o cunoaștere a unității. Când omul e stăpânit de bucurie, toate durerile cad, incertitudinile dispar și contradicțiile se consumă, iar în locul lor se așază o frumusețe senină și transparentă. Așa vine pacea bucuriei, vine din armonia și echilibrul interior, din împlinirea ființei noastre morale.”

Vă îndemn să descoperiți care este taina jocului și să îl puneți în aplicare prin fapte bune și bine îndrumate, fiindcă ele sunt cele care creează, care păstrează sufletul viu, ca o apă de fântână ce oglindește cerul în ea!

Jocul bucuriei

Locuim pe pământ, dar avem Cerul deasupra. Tot ce vedem și tot ce ne înconjoară reprezintă un spectacol dăruit de Dumnezeu ce aduce mirarea pe chipul copilului și îl bucură. O poveste despre uimire și bucurie începe într-o gară de tren, unde era așteptată o fetiță de către Nancy, slujnica unei doamne înstărite. Copila, îmbrăcată într-o rochiță roșie, își ascundea după o pălărie de paie fetișoara pistruiată și curioasă, când Nancy se trezi înăbușită într-o strânsoare a unor brațe firave din dreptul cărora auzea doar: *mă bucur, mă bucur, mă bucur așa tare să te văd!*

Pollyanna, o fată cu ochi albaștri avizi după frumos, pune în aplicare bucuria printr-un joc pe care l-a învățat de la tatăl ei, deoarece primise un dar neobișnuit, un dar ce nu îi folosea. Ea ajunge să locuiască împreună cu mătușa sa, una dintre cele mai bogate persoane din oraș, dar aspră, *cu chip sever, căreia niciodată nu-i trecea prin minte să zâmbească.* Aplicând meșteșugul jocului în

Galeria de artă LTSTI

La orele de arte, motorul nespuse al anului a fost dorința de a experimenta și de a se/ne bucura cu felurite teme și materiale, abordând tematici complexe și tehnici noi.

Am pornit anul în forță cu o provocare mare, portretele personalităților claselor. Rezultatele au fost spectaculoase, reușind această temă de la clasele I și până la clasa a XII-a.

Pentru *Târgul de Crăciun* s-a propus pictura pe lemn cu pensula și cu markere speciale; obiectul-suport a fost făcut special, potrivit cadrului nostru, și am obținut stele strălucitoare cu opt colțuri pictare decorativ în culorile școlii. Îngerii în patru forme au provocat și cei mai experimentați artiști cu detalii decorative și abordări realist-picturale cu aceleași mijloace (pensula și marker pe lemn).

Târgul de Mărțișor ne readuce la lucrul pe lemn, de această dată pe pauper mic și rotund. Tema florilor și a motivelor tradiționale a umplut de culoare ziua târgului organizat la Biserica Rusă.

Târgul de Florii a adus multă splendoare în culoare; materialele sunt diversificate, pornim cu spor, pictând pe sticlă studii după

crări cu flori ale marilor pictori români. Acest studiu ne-a adus îndată discuții importante legate de compoziție, culoare și abordarea unei picturi. Crucile făcute frumos din lemn masiv sunt împărțite în două categorii și mai multe forme, de pictat și de pirogravat. Lucrurile par să meargă cu spor, bucurie și entuziasm.

Olimpiada de arte și tema maternității ne lasă cu zeci de lucrări și multe premii. Provocarea de a ilustra poezie, cu instrumente grafice și îndrumări cromatice stricte a fost grea, dar rezultatele obținute la olimpiadă de elevii claselor de liceu și gimnaziu ne bucură încă.

Un concurs de grafică în Polonia mă impulsionează să lansez următorul proiect prin exersarea unei tehnici noi. Ne înarmăm cu tușuri, tragalet de linogravură, linoleum și alte materiale, învățăm să obținem lucrări săpând, adâncind și zgâriind suprafețe. Monocromia abordată cu alte ocazii la ore ajută să putem accepta ușor rezultatul unei linogravuri și să experimentăm acest tip de artă.

Încheiem anul cu multă veselie pictată, desenată, chiar decupată și lipită. Imaginăm sau studiem momente de culoare, liniște și vacanță, așternute pe hârtie.

1

Secția de artă sacră decorativă

2

Bastionul făurarilor de mărțișor

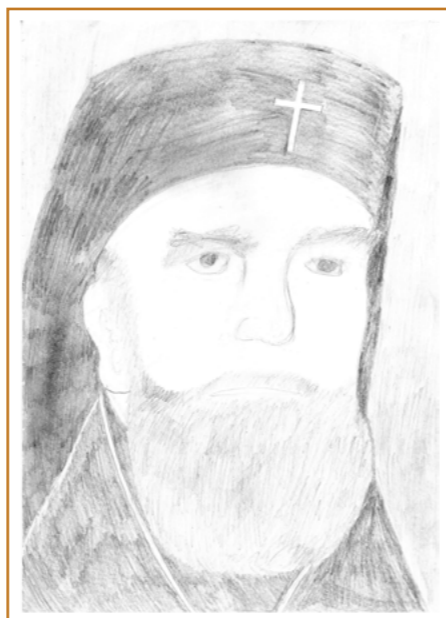
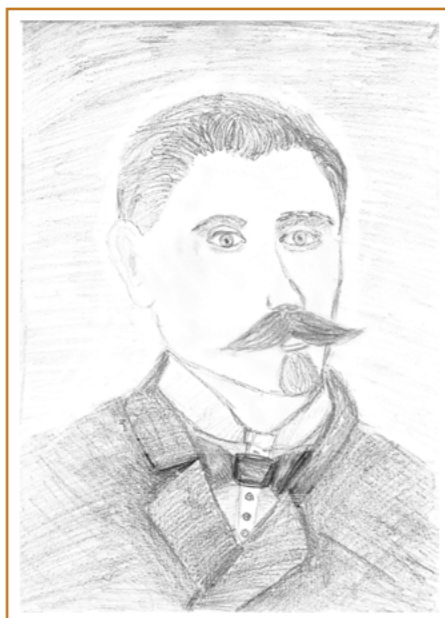
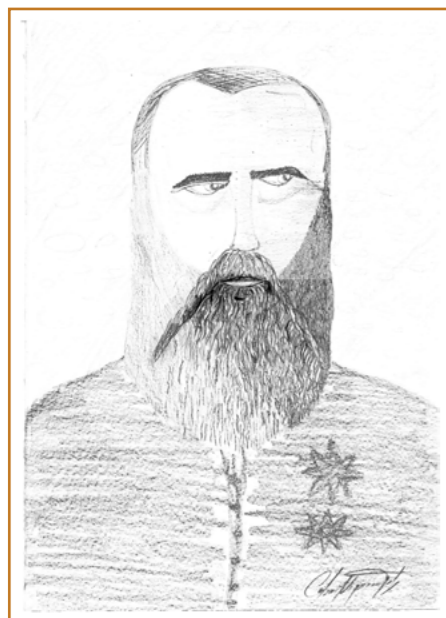
3

Cercul impresionist

Aleea portretiştilor

4

Clasa a VIII-a B, 2023

Echipa proiectului

Fondator: Preot prof. dr. Vasile Gavrilă

Redactor-șef: Mariana Lina

Redactor Arte și Cultură: prof. Cornelia Miron

Redactor Științe: Preot profesor Adrian Sima

Colaboratori: prof. Georgiana Estienne,
prof. Ana Chira, prof. Cristinela Cârtoag,
prof. Cristian Nica, prof. Maria Bălan,
prof. Alexandra Gavrilă, înv. Andreea Gheorma,
în. Andreea Aiordăchioaie, înv. Andreea Chesaru

Colaboratori externi:
Theodora Petrache – ASCOR, Andrei Tache

Colaboratori elevi: Daniil Iftime, Mara
Brătășanu, Maria Blîndu, Mircea Blîndu, Ilîncea
Voican, Maria Hohotă, Erica Botnar, Cristiana
Rîncu, Matei Mițnei, Teodora Ilie, Alex Kashyap,
Andreea Antohe, Ioan Gavrilă, Teodora Păuna,
Teodora Topan, Maria Munteanu

Art Director: Andrei Tache

Corector: Valentina Spătaru

Fotografie coperta I: Andrei Grigore

Ilustrații copertă IV: elevi ai Liceului Teoretic
Sfinții Trei Ierarhi

Hârtie: DCM 200g, DCM 130g | Tiraj: 500 de exemplare

Tipărit: MasterPrint Super Offset

Cod ISSN 2734 - 7532 ISSN-L 2734 – 7532